

1.7.2020

KESELY/449/2020

Energiequelle Oy
Aleksanterinkatu 17
00100 Helsinki

Yhteysviranomaisen lausunto Multian Nikaran tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-suunnitelmasta

Multian kunnalta toimeksi saaneena Sitowise Oy on toimittanut Keski-Suomen ELY-keskukselle Nikaran tuulivoimahankkeeseen liittyvän osallistumis- ja arviointisuunnitelman, joka sisältää sekä MRL 63 § (maankäyttö- ja rakennuslaki) mukaisen osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä YVAL 16 § (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä) mukaisen ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman. Kyseessä on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukainen yhdistetty tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma. Keski-Suomen ELY-keskus toimii hankkeen YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena. Hankkeesta vastaa Energiequelle Oy. Hankkeen kaava- ja YVA-konsulttina on Sitowise Oy.

Hanketiedot ja ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hanke

Energiequelle Oy suunnittelee tuulivoimahanketta Multian kunnassa sijaitsevalle Nikaran alueelle. Nikaran hankealue sijaitsee noin 15 km etäisyydellä Multian kuntakeskuksesta koilliseen. Hankealue käsittää turvetuotantoalueita, kivennäismaita ja avosuota. Hankealueen pinta-ala on noin 2 700 ha. Tuulivoimahanke muodostuu enintään 29 tuulivoimalasta, joiden yksikkötehoksi on suunniteltu 4-10 MW. Voimaloiden napakorkeus on enintään 200 m ja lavan pituus enintään 100 m, kuitenkin niin, että kokonaiskorkeus on enintään 250 m. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema.

Hankkeen vaihtoehdot

Nikaran tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä tarkastellaan tuulivoiman osalta alustavasti kahta vaihtoehtoa (VE 1 ja VE 2) sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä (VE 0). Kummassakin vaihtoehdossa VE 1 ja VE 2 tarkastellaan tuulivoimaloita, joiden kokonaiskorkeus on enintään 250 m ja yksikköteho 4 -10 MW. Lisäksi sähkönsiirron osalta tarkastellaan kahta vaihtoehtoista reittiä (VE A, VE B). Sähkönsiirto toteutetaan 110 kV ilmajohtolla. Vaihtoehdossa VE A sähkönsiirto maakaapelilla voi myös tulla kyseeseen. Hankkeen edellyttämä tuulivoimaosayleiskaava laaditaan laajimmalle hankevaihtoehdolle.

Tarkasteltavat vaihtoehdot

Tuulivoimalat

VE 0 Hanketta ei toteuteta.

VE 1 Alueelle toteutetaan enintään 29 tuulivoimalaa. Kokonaisteho 116-290 MW

VE 2 Alueelle toteutetaan enintään 20 tuulivoimalaa. Kokonaisteho 80-200 MW

Sähkönsiirto

VE A Uusi sähköasema hankealueen pohjoispuolella olevan 400 kV voimajohdon varteen ja kytkeytyminen valtakunnan verkkoon sähköaseman kautta.

VE B Uusi noin 30 km pitkä 110 kV voimajohto Petäjäveden sähköasemalle hankealueen itäpuolella olevan 400 kV voimajohdon rinnalle

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeen kaavamenettely ja ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) toteutetaan YVA-lain (252/2017) mahdollistamana yhteismenettelynä (YVA-laki 5 §). YVA-lain 8 §:n mukainen ennakkoneuvottelu pidettiin 20.2.2020 ja kokouksessa sovittiin, että hanketta viedään eteenpäin kaavan ja YVAn yhteismenettelynä. Kaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on pidetty 10.3.2020.

Yhteismenettelyssä hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan osayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Prosessin toteuttamisesta vastaa näin ollen kaavoittaja, joka tässä hankkeessa on Multian kunta, mutta YVA-yhteysviranomaisena vastaa vaikutusten arvioinnin laadusta ja riittävydestä kaavaprosessin sisällä. Kaavoitusviranomaisena vastaa myös menettelyyn liittyvästä kuulemisesta. Menettelyssä syntyy sekä hankkeen YVA-lain mukainen ympäristöarviointi että osayleiskaava, missä kaavamenettely on prosessin runkona. Ympäristövaikutusten arvioinnit laaditaan YVA-lain (252/2017) ja asetuksen (277/2017) sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) ja -asetuksen (895/1999) edellyttämässä laajuudessa.

YVA-lain mukainen menettely toteutuu yhteismenettelyssäkin kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa yhteysviranomaisena antaa lausunnon ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmasta ja arvioi suunnitelman laajuutta ja riittävyyttä hankkeen ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Tältä pohjalta laaditaan edelleen ympäristövaikutusten arviointiselostus, jonka riittävyyden ja laadun yhteysviranomaisena tarkistaa ja antaa siitä edelleen perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista hankkeesta vastaavalle. YVA-prosessi pysähtyy tämän jälkeen, mutta mikäli hankkeen toteuttaminen edellyttää esimerkiksi ympäristölupaa, on luvan myöntämisen yhteydessä otettava huomioon perusteltu päätelmä ja sen ajantasaisuus.

Osallistumisen järjestäminen ja annetut lausunnot ja mielipiteet

Hankkeesta tiedottaminen ja osallistuminen

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-suunnitelma (OAS- ja YVA-suunnitelma) on ollut nähtävillä 14.4.-5.6.2020 välisenä aikana Multian kunnan internetsivuilla osoitteessa: <https://www.multia.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/vireilla-olevat-kaavat/nikaran-tuulivoimaosayleiskaava>. Arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä myös Keski-Suomen ELY-keskuksen internet-sivulla www.ymparisto.fi/nikarantuulivoimahankeYVA. Arviointisuunnitelmasta on tarvittaessa saanut myös paperitulosteen tilaamalla sen Multian kunnasta. Hankkeesta on kuulutettu seuraavissa lehdissä: Keskisuomalainen, Suur-Keuruu, Sampo, Paikallisuutiset ja Petäjävesi-lehti. Multian kunnan sivulla on ollut hankkeesta myös videoesittely.

Koronavirusepidemian vuoksi asiakirjat ovat olleet nähtävillä ainoastaan sähköisesti, mutta tilaamalla on saanut käyttöönsä myös paperitulosteen. Yleisötilaisuutta ei ole järjestetty.

Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, johon on kutsuttu alueella vaikuttavia yhdistyksiä ja toimijoita kuten kyläyhdistyksiä, metsästysseuroja, kalastuskunta, lintuyhdistyksiä ja luonnonsuojelutoimijoita. Seurantaryhmä on kutsuttu koolle osana YVA-lain mukaista arviointimenettelyä. Seurantaryhmän kokous on pidetty 10.3.2020 Multialla.

Lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot on pyydetty alla mainituilta tahoilta. Myös muilla tahoilla ja kansalaisilla on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä kuulemisaikana.

Lausunnot on pyydetty:

ANS FINLAND
 Digita OYJ
 DNA
 Elisa
 Fingrid Oyj
 Ilmatieteenlaitos
 Jyväskylän kaupunki, ympäristöterveydenhuolto, kaavoitus ja maankäyttö
 Jyväskylän metsästysseura
 Keski-Suomen ELY-keskus
 Keski-Suomen liitto
 Keski-Suomen Museo
 Keski-Suomen Pelastuslaitos
 Keurusseudun luonnonystävät ry
 Keuruun kaupunki
 Konilehdon erä
 Kulhan erä
 Lempäälän metsästysseura
 Linna-Peuralan kyläyhdistys ry
 LUKE
 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
 Metsähallitus (luonto)
 MHY Keski-Suomi
 Moi
 MTK Keski-Suomi
 Multian Metsästys- ja kalastusseura ry
 Multia-Seura ry.
 Nikaran kyläyhdistys
 Pekolan hirviseurue
 Petäjäveden kunta
 Puolustusvoimien pääesikunta
 PV 3, logistiikkarykmentti
 Saarijärven kaupunki
 Sahrajärven metsästysseura
 Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri
 Suomenselän lintutieteellinen yhdistys
 Suomen Metsäkeskus
 Telia
 Traficom
 Turvallisuusverkot/erillisverkot
 Uuraisten kunta
 Väylä

Tiivistelmät saaduista lausunnoista ja mielipiteistä

Yhteysviranomaiselle on toimitettu kaikkiaan 23 lausuntoa ja 39 mielipidettä, joissa on yhteensä 118 nimeä.

Oheessa on saadut lausunnot ja mielipiteet tiivistettyinä. Mielipiteiden osalta henkilöiden nimet tai viittaukset esimerkiksi tilanumeroihin on poistettu tietosuojaan vuoksi. Lausunnot ja mielipiteet on kuitenkin otettu kokonaisuudessaan huomioon lausuntoa laadittaessa ja ne ovat saatavilla Multian kunnassa ja Keski-Suomen ELY-keskuksessa. Lisäksi lausunnot ja kannanotot on toimitettu hanketoimijalle tiedoksi Multian kunnan toimesta.

Keski-Suomen ELY-keskuksessa lausunnon valmisteluun on osallistunut ympäristö- ja luonnonvara -vastualueen eri asiantuntijat.

Lausunnot

Air Navigation Services Finland Oy (ANS Finland Oy)

ANS Finland Oy:n lausunnossa todetaan, että se antaa ilmailulain 158 § mukaisia lausuntoja lentoesteistä lentoesteluvan hakemista varten. Lausunnossa otetaan kantaa kohteen mahdollisiin vaikutuksiin lentoturvallisuuteen sekä lentoliikenteen sujuvuuteen ja tarvittaessa rajoitetaan kohteen maksimikorkeutta. Lentoliikenteen sujuvuuden arvioinnissa ANS Finland käyttää yhteistyössä Liikenne- ja viestintäministeriön sekä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa sovittuja lausuntoperiaatteita ja tarvittaessa rajoittaa esteiden korkeuksia niiden mukaisesti. ArcGIS -muotoinen paikkatietoaineisto lentoesterajoituksista on ladattavissa ANS Finlandin verkkosivustolta osoitteesta <https://www.ansfinland.fi/fi/palvelumme/lentoesteet/korkeusrajoitukset-paikkatietoaineistona>.

Tätä aineistoa käyttämällä voi suunnittelija jo etukäteen arvioida kohteelleen mahdollisesti kohdistuvia korkeusrajoituksia.

Elisa Oyj

Lausunnossa todetaan, että hanketta ei vastusteta, mutta pyydetään huomioimaan Elisan teleliikenteelle aiheutuvat haitat. Kyseisen hankkeen vaikutusalueella on tarve rakentaa korvaavaa verkkoa. Vaikutusalueella on Elisan vuokraamia radiolinkkijärjestelmiä 1- 2 kpl.

MOI teleoperaattori

Yhtiöllä ei ole omia tukiasemia tai muutakaan verkkoinfrastruktuuria, joten he eivät anna lausuntoa.

Keski-Suomen museo

Keski-Suomen museo on esittänyt, että hankkeessa selvitetään myös paikallisesti merkittävää rakennusperinnettä. Tietoa tarvitaan edelleen hankkeen ympäristö- ja kulttuurivaikutusten arvioimiseksi. Keski-Suomen museon mukaan tämä on otettu arviointisuunnitelmassa huomioon osayleiskaavan viranomaisneuvottelussa 10.3.2020 esitetyn mukaisesti. Lisäksi todetaan, että erityisesti maisemallisten vaikutusten arviointikriteerit ja menetelmät on kuvattu monipuolisesti ja tasokkaasti. Museo katsoo, että tältä pohjalta ympäristövaikutukset voidaan selvittää monipuolisesti niin paikalliseen, maakunnalliseen kuin valtakunnalliseenkin kulttuuriympäristöön.

Keski-Suomen museo pitää hyvänä, että arkeologinen inventointi tehdään kattavasti ja kokonaisuudessaan sekä tuulivoimala-alueelta että voimalinjojen alueelta. Inventoinnin tekemisen konsultin tulee olla yhteydessä Keski-Suomen museoon ennen inventoinnin aloittamista. Raportti tulee lähettää mahdollisimman pian museolla inventoinnin riittävyyden arvioimista varten mahdollisimman pian inventoinnin tulosten valmistuttua.

Uuraisten kunta

Uuraisten kunta toteaa, ettei niillä ole hankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja YVA-arviointisuunnitelmaan huomautettavaa.

Saarijärven kaupunki, kaavoitus

Lausunnossa todetaan, että hankkeen yleiskuvaukseen on hyvä lisätä hankealueen etäisyystieto Saarijärven kaupungin rajalle ja lähimpään asutukseen. Multian Nikaran tuulivoimayleiskaavan hankealue sijoittunee noin 3,2 km etäisyydelle Saarijärven kaupungin etelärajaan ja lähimmät suunnitellut voimalapaikat n. 3,6 km etäisyydelle Likoperän – Eteläperän - Konttiperän asutuksesta (etäisyydet arvioitu Louhi -aineistoista).

Saarijärven kaupungin Pienvesistöjen rantaosayleiskaava tuli lainvoimaiseksi 20.1.2020 ja ko. kaavan tiedot on hyvä huomioida Nikaran tuulivoimahankkeen lähtötiedoissa. Lausunnon liitteenä oli kyseisen rantaosayleiskaavan kaavakartat nro 12 ja 13 sekä kaavamerkinnot.

Saarijärven kaupungin alueelle sijoittuu Kulhanvuoren alueen Natura-alue, joka tulee huomioida Nikaran tuulivoimahankkeen vaikutusarvioinnissa erityisesti maisemavaikutusten osalta. Maisemavaikutuksia on tarpeen arvioida myös Saarijärven reitin valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman osalta.

Saarijärven kaupungilla ei ole muuta erityistä lausuttavaa Multian Nikaran tuulivoimahankkeen OAS-YVA-suunnitelmasta.

Suomen metsäkeskus

Lausunnossa todetaan, että osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma vaikuttaa kattavalta. Varsinkin seurantaryhmässä on mukana laajalti eri tahoja ja ryhmä itsessään on osallistamisen kannalta arvokas asia. Kaavan vaikutusalueen maanomistajille on lähetetty kirjeet ja tämä on erittäin hyvä tiedonkulun vuoksi. Hankkeen osalta tulee huolehtia, että vaikutusalueen kaikki maanomistajat ovat saaneet kirjeen ja kiinnittää huomiota, että vaikutusalue on rajattu tarpeeksi laajaksi.

YVA-suunnitelman osalta Metsäkeskuksen lausunnossa todetaan, että metsä- ja luontotiedossa ei ole metsälain erityisen arvokkaita elinympäristöjä ko. kaava-alueella. Uhanalaisten lajien osalta niittykullero kasvaa avoimilla alueilla ja usein tienpenkoilla. Näin ollen myllyjen 18 ja 19 johtavien teiden rakentaminen tai parantaminen saattaa vaarantaa esiintymät. Myös pussikämmekkä kasvaa kangasalueilla ja myllyjen 18 ja 19 rakentaminen saattaa ulottua tämän uhanalaisen lajin esiintymisalueeseen. Uhanalaiset sammat kasvavat purojen varsilla, joten ne eivät todennäköisesti joudu rakentamisen vaikutuspiiriin. Muutoinkin myllyt 18 ja 19 ovat hyvin lähellä suoekologisesti, maisemallisesti ja virkistykseellisesti arvokasta Lampuodinsuota. Lisäksi todetaan, että tuulimyllyille rakennettavien teiden, rumpujen ja siltojen tulisi olla riittäviä myös metsätalouden tarpeisiin, ettei metsäkuljetuksille tule ns. pullonkauloja.

Jyväskylän kaupunki, ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuolto on kommentoinut suunnitelmaluonnosta 17.3.2020. Ympäristöterveydenhuollolla ei ole huomautettavaa Nikaran osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä YVA-suunnitelmasta.

Puolustusvoimat, Pääesikunnan operatiivinen osasto

Suunniteltu tuulivoimahanke sijoittuu ilmavoimien ilmavalvontatutkien vaikutusalueelle. Ilmavoimien esikunta on arvioinut kyseisestä tuulivoimahankkeesta aiheutuvien tutkavaikutusten olevan kuitenkin niin vähäisiä, ettei niillä ole merkittäviä ja laaja-alaisia haittavaikutuksia puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän toteuttamiselle. Lisäksi puolustusvoimien eri organisaatioiden laatimien topografisten tarkastelujen perusteella hankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien alueellisiin toimintaedellytyksiin ja sotilasilmailuun sekä puolustusvoimien radioyhteyksiin.

Multian Nikaran tuulivoimahankkeen rakentamista koskevassa suunnittelussa on selvitetty tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Tämän perusteella Pääesikunta toteaa, että hankkeen suunnitelman mukaisilla tuulivoimaloilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn, joukkojen ja järjestelmien koulutukseen ja käyttöön ja sotilasilmailuun sekä puolustusvoimien radioyhteyksiin. Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista Multian Nikaran alueelle.

Suomen Turvallisuusverkko Oy

Suomen Turvallisuusverkko Oy:llä ei ole lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen liittyen.

Traficom

Lausunnossa todetaan, että Viestintäviraston tehtävät ovat 1.1.2019 alkaen siirtyneet Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille. Pyydämme, että aineistossa olevat viittaukset Viestintävirastosta (sivu 106) muutetaan viittauksiksi Liikenne- ja viestintävirastoon.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Radiolinkin toiminta taas edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä.

Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä. Siksi on tärkeää varmistaa, että TV- ja matkaviestinpalvelut sekä tutkat ja radiolinkit toimivat myös jatkossa riittävän häiriöttömästi. Eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriöitä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa. On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla. Riittävänä koordinoitietäisyytenä on pidetty noin 30 kilometriä. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.

Vapo Oy

Nikaran tuulivoimahankealueelle sijoittuu Vapo Oy:n hallinnassa oleva alue, joka on vuokrattu turvetuotantoon varten. Alue ei ole tällä hetkellä turvetuotannossa. Muut yhtiön turvetuotannossa olevat alueet sijoittuvat hankealueen ulkopuolelle.

Haluamme ennakoiden tuoda esiin Vapon näkemykset turvetuotannon ja tuulivoimaloiden yhteensovittavasta suunnittelusta. Turvetuotantoalueella on olemassa suuri tulipaloriski erityisesti kesäaikana. Vapon näkemys on, että paloturvallisuuden vuoksi tuulivoimalan etäisyys turvetuotantoalueeseen tulisi olla vähintään 300 metriä. Mikäli tuulivoimala sijoitetaan tätä lähemmäksi turvetuotantoaluetta, on välissä oltava tulta hidastavia rakenteita tai luontaisia esteitä, kuten tie, hakattu kivennäismaa-alue, kallioalue tms. Näissäkin tapauksissa vähimmäisetäisyydeksi on suositeltu 80 metriä. Turvetuotantoalueen tiestön tai varastoalueiden välittömään läheisyyteen suunniteltujen tuulivoimaloiden sijoittamisessa on otettava huomioon mm. talviaikainen siipien jäätyminen ja jäänirtoamisriski. Tuulivoimaloiden riittävällä turvaetäisyydellä varmistetaan, että tuotantoalueella talvisin työskentelevän henkilöstön työturvallisuus ei vaarannu. Voimaloiden turvallista etäisyyttä arvioitaessa voidaan tukeutua esim. Ympäristöministeriön tuulivoimarakentamista koskevaan ohjeistukseen (Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012).

Tuulivoimaloiden maakaapelointia ei tule suunnitella sijoitettavaksi tuotantokenttien, tuotantoon suunniteltujen alueiden tai vesiensuojelurakenteiden alle. Kaapeloinnin yhteydessä ei lähtökohtaisesti tulisi avata turvetuotantoalueiden tierakenteita. Turvetuotantoalueen tiestö on rakennettu turvetuotantoa varten ja teiden perustukset saattavat poiketa normaalista tienrakennustavasta sisältäen esim. puurakenteita. Tämä on otettava huomioon maakaapelien sijoittelussa tielinjojen läheisyyteen.

Fingrid Oyj

Lausunnossa todetaan, että hankkeen liityntäratkaisusta on keskusteltu Fingrid Oyj:n kanssa. Lausunnossa tarkennetaan seuraavaa asiaa liittyen tuulivoimahankkeen liittymän vaihtoehtoihin: Mikäli Fingridin Alajärvi – Vihtavuori 400 kV johdolle rakennetaan uusi sähköasema, se sijoittuisi lähelle pohjoiseen menevien voimajohtojen risteyspistettä eli nyt esitetystä kohdasta länteen. Fingridin voimajohdot ovat maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 22 § tarkoittamia voimajohtoja. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta tulee

pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajalta. Lisäksi pyydetään lähettämään Fingridille tieto kaavan etenemisestä.

Metsähallitus

Metsähallitus pitää tärkeänä esitettyjä selvityksiä Kulhanvuoren Natura-alueen suojeluarvojen turvaamiseksi. Metsähallituksen näkemyksen mukaan myös Lampuodinsuon Natura-alueen osalta Natura-arviointi on tarpeen, sillä alueen suojeluperusteena olevilla suoluontotyypeillä pesii lintuja, joihin lähelle sijoittuvat tuulivoimalat saattavat vaikuttaa negatiivisesti. Tällaisia lintulajeja ovat mm. kurki, laulujoutsen ja petolinnut.

Jyväskylän kaupunki, yhdyskuntasuunnittelun palveluyksikkö

Jyväskylän kaupunki, yhdyskuntasuunnittelun palveluyksikkö on ilmoittanut, ettei katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa maankäytön näkökulmasta.

Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry (SSLTY)

Arviointiohjelman kohtaan linnustoselvitykset yhdistys antaa seuraavat kannanotot:

11.2.1 Pesimälinnusto (s. 74)

Hankealueen sisällä sijaitsevat Lampuodinsuo ja Lampuodinlammit sekä ulkopuolelle rajautuva Lauttajärvi ovat linnustollisesti tärkeitä.

11.2.2 Petolintuseurannat (s. 75)

Panemme mielihyvin merkille, että hankealueella saalisteleva päiväpetolintu on satelliittiseurannassa. Seuranta on syytä jatkaa, ja hankealueelle ja sen läheisyyteen syntyvät muut aktiiviset reviirit on myös syytä selvittää riittävän perusteellisella maastohavainnoinnilla. Voimaloiden sijoittelun on perustuttava varmoihin tietoihin lintujen liikkeistä reviireillään.

11.2.3. Hankealueen läpi menee jonkinasteinen petolintujen muuttoreitti. Tätä pystyy parhaiten havainnoimaan Kiiskilänmäen näkötorjista.

MTK Keski-Suomi

Hankealueen maa-alueet ovat pääsääntöisesti UPM:n omistuksessa, mutta alueella on kuitenkin myös yksityisiä maanomistajia. Suunnitellun tuulipuiston alueella ei ole yksityistä maatalousmaata, eikä hanke tältä osin vaikeuta maatalouden harjoittamista.

Toteutuessaan hankkeen myönteisiä vaikutuksia on tuulivoima-alueen tieverkoston kunnostus, joka palvelee myös metsätalouskäytössä.

Sähkönsiirtolinjalle on esitetty kaksi eri vaihtoehtoa (VE A ja VE B) Vaihtoehdossa VE B suunniteltu sähkönsiirtolinja leventää olemassa olevaa sähkölinjaa. Levennyksen alle jää yksityistä metsätalous- ja maatalousmaata. Sähkölinjaa on levennetty jo kertaalleen, aiheuttaen yksityisille maanomistajille haittaa pakkolunastuksen kautta. MTK Keski-Suomen kanta on, että sähkönsiirto toteutetaan niin, että siitä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa alueen yksityiselle maa- ja metsätaloudelle. Mikäli sähkönsiirron myötä tulee maiden lunastuksia, maanomistajille on korvattava täysimääräisesti menetetty maa- tai metsätalousmaa.

Nikaran kyläyhdistys ry:n hallitus

Nikaran kyläyhdistyksen kommentit tuulivoimalan ympäristövaikutuksiin:

- Kyläyhdistys kantaa huolta siitä, että kylällä asuvia, niin vakituksia kuin loma-asukkaitakin kuunneltaisiin suunnitteluvaiheessa ”herkällä korvalla”. Kyläyhdistys ei sinällään vastusta hanketta, mutta jotkut kaavaillut tuulivoimalat koetaan olevan liian lähellä pysyvää- ja loma-asutusta, varsinkin Kotajärven seudulla. Voimaloiden paikkoja suunniteltaessa pitää olla yhteydessä ko. seudun asukkaisiin ja ottaa huomioon heidän mielipiteensä ja toiveensa.

- Kyläyhdistyksen toiminta on pyörinyt lähes täysin Kiiskilänmäen näkötornin toimintojen ympärillä. Kyläyhdistys omistaa tornin ja ympäristön muut rakennukset ja huoltaa niitä. Rakentaminen ja huolto on perustunut täysin kyläläisten talkootyöhön. Aikoinaan kun aloimme suunnitella näkötornin rakentamista, ajatuksena oli tarjota lähes koskemattoman erämaan tuntua nykyihmisille, retkeilypaikkaa luonnossa ja turvallista luonnossa liikkumista merkityllä polulla keskisen Suomen korkeimmalla kohdalla. Kävijöitä on vuosittain noin 4000 – 5000 henkeä, arvio perustuu vieraskirjamerkintöihin. Näkötornin vaikutus kyläyhdistykselle on myös taloudellinen; rahalipas- ja tapahtumatuotoilla kerrytämme yhdistykselle tuloja alueen ylläpitoon. Tuulivoimalan maisemavaikutus tornista katsottaessa ja luontopolkua kiertäessä on suuri. Alkuperäinen ajatuksemme Kiiskilänmäen käytöstä luontoretkeilykohteena väljähtyy, kun tornin huipulta näkyvä

maisemakuva muuttuu suuresti. Olemme huolissamme hankkeen vaikutuksesta yhdistyksemme talouteen.

- Kyläläisten huoli on myös tuulivoimaloiden rakentamisen ja käytön vaikutuksesta alueen luontoon; Lampuodin luonnonsuojelualueeseen, pohjavesialueisiin, joidenkin vesialueiden erityisiin ympäristöarvoihin ym. luontovaikutuksiin. Kyläläisten mielestä hankealue olisi pitänyt olla kauempana luoteessa, erämaassa etäämmällä asutuksesta ja Nikaran kylästä.

Luonnonvarakeskus

Luonnonvarakeskus ottaa lausunnossaan pääosin kantaa riistalajeihin.

Luonnonvarakeskus lausuu kantanaan, että lintukartoitukset on toteutettu vähintään kohtalaisesti, mutta ne olisi suotavaa tehdä vähintään kahtena vuotena, koska varsinkin kanalinnuilla vuosien väliset vaihtelut runsaudessa ovat merkittäviä. Hankealueella esiintyy uhanalaisia tai EU:n lintudirektiivin liitteessä I mainittuja riistalintuja, kuten metso ja teeri. Alueella tavataan myös pyitä. Kanalinlujen soidinpaikkaselvitys on tärkeä ja sen tulokset tulisi ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Kanalinlujen soittimet saattavat häiriintyä, jos voimaloita rakennetaan liian lähelle soidinpaiikkoja. Esimerkiksi metso on herkkä häirinnälle. Kanalinnut törmäävät myös helposti voimaloihin. Kanalinlujen tarkempaa esiintymistä ja runsautta olisi hyvä jatkossa selvittää myös riistakolmioiden kesälaskentojen avulla tai tehdä kanalinlujen linjalaskennat kesällä. Ympäristömuutokset voivat vaikuttaa negatiivisesti paikallisiin kanalinlukantoihin myös yhtenäisen elinympäristön pirstoutuessa.

Riekkokannat Multian riistanhoitoyhdistyksen alueella ovat Luken koostamien riistakolmiolaskentojen mukaan olleet alhaiset viimeisen viiden vuoden aikana, eikä riekkoja ei ole kaikkina vuosina havaittu laskennassa lainkaan. Vuoden 2019 laskennan mukaan rhy:n alueella oli 0,3 riekkoa km⁻². Etelä-Suomesta liki kadonneen riekon mahdollista esiintymistä alueella ei saisi vaarantaa ja sen esiintymiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Muun eläimistön esiintymistä alueella ei ole raportoitu YVA-selvityksessä, vaan ne on suunniteltu tehtäväksi myöhemmin mm. eri luontoselvitysten yhteydessä. Lisätietoa tullaan hankimaan alueen metsästysseuroilta ja Luonnonvarakeskuksen ns. vapaasti saatavan tiedon pohjalta. Hankealueen maaeläimistö koostuu tyypillisistä vaihtelevien biotooppien metsälajeista. Riistakolmiolaskentojen mukaan Multian riistanhoitoyhdistyksen alueella havaittuja lajeja viimeisen viiden vuoden aikana ovat mm. hirvi, kuusipeura, metsäkauris, valkohäntäkauris, metsäpeura, sauikko, metsäjänis, rusakko, orava ja kettu sekä useat eri pienpedot ja pikkunisäkkäät. Multian rhy:n alueella tavataan myös suurpetoja satunnaisesti ja riistakolmioaineiston perusteella havaintoja on tehty ilveksestä ja sudesta. Luken koostaman suden kanta-arvion mukaan vuonna 2019 alueella ei kuitenkaan ollut susireviiriä. Rhy:n alueella on tehty myös karuhavaintoja.

Tarkempaa tietoa eri nisäkäslajeista ja niille tärkeistä elinympäristöistä saataisiin tekemällä lumijälkilaskentoja talvella joko linjalaskentoina tai riistakolmiolaskentoina ja vertaamalla eri lajien käyttämiä elinympäristötyyppejä alueella esiintyvien elinympäristötyyppien vaihteluun.

Alue on mm. hirvelle sopivaa elinympäristöä ja useat nisäkkäät, mm. hirvi, hyödyntävät eri elinympäristöjä kesällä ja talvella. Alueen rakentaminen ja myöhempi käyttö voi aiheuttaa hirvien siirtymisen muualle etenkin syksyllä ja talvella. Hirvien liikkumisesta ja elinympäristön käytöstä alueella eri vuodenaikoina tulisi olla tarkempaa tietoa. Alueella tai sen lähistöllä ennestään olevia Luken

riistakolmioita kannattaisi hyödyntää, kuten paikallisten metsästysseurojen paikallistietämystä alueen lajistosta ja niiden elinympäristön käytöstä.

Tuulivoimaloiden vaikutuksista maanisäkkäisiin on vain niukasti tutkimustietoa. Porojen, samoin kuin suurpetojen, on ruotsalaisessa tutkimuksessa havaittu välttelevän tuulivoimalueita ainakin rakennusvaiheessa. Porojen käyttäytymisen voidaan ainakin osittain soveltuvan metsäpeuraan, joista on tehty havaintoja Multian rhy:n alueella. Tuulivoimapuiston suunnittelualue on metsäpeuran esiintymisalueen reunamilla ja laji esiintyy alueella harvalukuisena ja satunnaisena. Alueella esiintyy YVA-selvityksen mukaan myös avosoita, jotka voivat olla metsäpeuran asuttamia kesäisin.

Lopuksi todetaan, että Nikaran tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä YVA-suunnitelmassa on käytetty ja suunnitelman mukaan tullaan käyttämään hyväksi erilaisia luontoselvityksiä. Riistalajien esiintymiseen suunnitellut menetelmät ja aineistot soveltuvat pääasiassa hyvin, mutta joitakin lisäselvityksiä esimerkiksi tarkemmista esiintymistä ja kannanvaihteluista, olisi hyvä täydentää suunnitelmassa esitetyllä tavalla. Alueella on potentiaalisesti merkitystä esim. kanaintujen soidin- ja pesimäalueena, mikä tulisi ottaa huomioon voimaloiden sijoittelussa. Myös voimaloiden mahdollinen vaikutus hirvien ja muiden hirvieläinten liikkumiseen tulisi selvittää tarkemmin. Alue on lähes asumaton, joten alueen maankäytöllä, teiden rakentamisella, lisääntyneellä häiriöllä ja habitaattien menetyksellä on todennäköisesti vaikutusta alueen riistakantoihin.

Puolustusvoimat 3. Logistiikkarykmentin Esikunta

Puolustusvoimien Pääesikunta on antanut jo aiemmin lausunnon hankkeen hyväksyttävyydestä, jolloin on tarkasteltu 29 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on 250 m. Puolustusvoimat ei vastusta suunnitelman mukaisten tuulivoimaloiden rakentamista Multian Nikaran alueelle. Puolustusvoimilla ei ole huomautettavaa OAS:aan eikä YVA-suunnitelmaan. Jos toteutettavien tuulivoimaloiden koko (suurempi, korkeus > 10 m), määrä (enemmän) tai sijoittelu poikkeaa (> 100 m) niistä tiedoista, joilla Puolustusvoimat (Pääesikunnan operatiivinen osasto) on antanut lausunnon hankkeen lopullisesta hyväksyttävyydestä, tulee hankkeelle saada Pääesikunnalta uusi lausunto hyväksyttävyydestä ja selvitystarpeista. Myös tapauksessa, jossa muutokset ovat pienemmät kuin yllä on esitetty, pyydetään muutoksista tiedottamaan Pääesikunnan operatiivista osastoa.

Väylävirasto

Väylävirasto antaa lausuntonsa YVA-suunnitelmasta, mihin sillä ei ole huomautettavaa.

Tiealueille sijoitettavien kaapeleiden ja johtojen sijoittamisesta Väylävirasto tarkentaa luvussa 8.1.12 esitettyä seuraavasti: Kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle tulee noudattaa, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston ”Sähkö- ja telejohdot ja maantiet” ohjeen lisäksi Väyläviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle. Väylävirasto myös tarkentaa lukua 10.5.1, siten, että sähkönsiirron vaihtoehto VE B risteää valtatie 18 kanssa, ei valtatie 1.

Voimaloiden osien kuljetuksia suunniteltaessa tulee hyvissä ajoin varmistaa maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky. Jos rakenteiden vahvistamiselle on tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Petäjäveden kunta

Petäjäveden kunnalla ei ole hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-suunnitelmasta huomautettavaa.

Keski-Suomen liitto

Keski-Suomen liiton lausunnossa todetaan, että voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue sijoittuu biotalouteen tukeutuvalla alueella. Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Lausunnossa tuodaan esille, että hankealueelle sijoittuu kaksi maakuntakaavan luonnonsuojelualueita (SL). Lampuodinsuo (SL nro 148) on luontodirektiivin mukainen Natura SAC -alue (FI0900146). Lampuodinsuon välittömässä läheisyydessä itäpuolella sijaitsee Lauttasuo (SL 149), joka on Naturaan ja suojeluohjelmiin kuulumaton kohde. Lampuodinsuo ja Lauttasuo muodostavat yhdessä valtakunnallisesti arvokkaan soidensuojelukokonaisuuden. Tuulivoimaoasyleiskaavan ympäristön nykytilan maakuntakaavaosiossa Lauttasuo näkyy maakuntakaavan karttaotteella, mutta tekstissä tai merkittävissä luontokohteissa Lauttasuota ei mainita. Maakuntakaavamääräyksen mukaan SL-alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja.

Keski-Suomen liitto pitää asiakirjassa kuvattua ympäristövaikutusten arviointia kattavana, eikä liitolla ole erityistä huomautettavaa arvioitaviksi esitettyihin ympäristövaikutuksiin ja arviointimenetelmiin. Luontovaikutusten osalta merkittävimpinä voidaan pitää tuulivoimaloiden mahdollisia linnustovaikutuksia. Erityisesti hankkeen vaikutusalueella pesivä uhanalainen päiväpetolintu tulee ottaa huomioon arvioinnissa. Hankealueella vaikuttavien tahojen kuulemiseksi on koottu seurantaryhmä. Liiton mielestä seurantaryhmä on hyvä tapa edistää kansalaisten osallistumista ja tehostaa tiedonkulkua. Keski-Suomen liitto esittää, että seurantaryhmän aineistot/muistiot lähetettäisiin liitolle tiedoksi.

Mielipiteet

Mielipide 1

Mielipiteen esittäjä vastustaa Nikaran tuulivoimahanketta. Lähin tuulivoimala on vähän yli kilometrin päässä mökistä ja seitsemän voimalaa on alle kahden kilometrin päässä mökistä. Suurena huolena on tuulivoimaloista aiheutuvat melu, matalataajuusäänet, maisema ja luontohaitat sekä lisääntyvä liikenne tuulivoimaloille. Tämän lisäksi myös mökin ja tontin arvon aleneminen on huolena. Lisäksi esitetään kysymys, kuinka mökkiläiset on otettu huomioon kunnanvaltuustossa ja lautakunnissa asian tiimoilta?

Mielipide 2

Nikaran tuulivoimahankkeessa esitetty alustava sähkönsiirron vaihtoehto VEB kulkee suoraan hoidetun talousmetsän halki. Tilan mailla kulkee jo nyt kilometrien matkalla leveä voimajohtolinja, jota on viime aikoina levennetty linjan uusimisen takia. Pyydämme suosimaan vaihtoehtoa VE A edellä mainitun seikan takia.

Mielipide 3

Mielipiteen esittäjä toteaa, että heillä on mökkitontti Ahvenisen rannalla. Tuulivoimaloiden asettelukartan mukaan, voimalat eivät tule sijoittumaan suotuisasti kyseisen järven rannan mökkiläisiä ajatellen. Isoimpana huolena on mahdolliset maisema-, luonto- ja meluhaitat. Toisena huolena on tontinarvon romahtaminen. Lisäksi esitetään kysymys, kuinka mökkiläiset on otettu huomioon kunnanvaltuustossa ja lautakunnissa asian tiimoilta?

Mielipide 4

Nikaran tuulivoimahankkeen sähkönsyöttövaihtoehto (VEB) on alustavasti piirretty mielipiteen esittäjän tilan kautta Petäjävedelle johtavaan suurjännitelinjaan. Mielipiteen esittäjä pyytää ottamaan huomioon maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotooppialueet, joiden lähistöltä voimajohto alustavan suunnitelman mukaan tulisi kulkemaan. Alueet on huomioitu jo 1990-luvulla, jolloin vanhat laidunalueet tutkittiin ja luetteloiitiin. Myös Jyväskylän yliopisto on ollut tutkimuksessa mukana ja havainnut koealoilla harvinaisia sieniä.

Mielipide 5

Nikaran tuulivoimahankkeen OAS- ja YVA-suunnitelman aineistosta puuttuu Kulhanlinna, joka sijoittuu noin 5 km:n etäisyydelle hankealueesta (Tähän on Multian kunnan huomio, että Kulhanlinna on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö).

Mielipide 6, 3 henkilöä

Mielipiteessä todetaan, että voimalinjaa, joka menee maiden läpi, on jo aiemmin levennetty ja omistajat ovat pettyneitä, jos taas tulee sähkölinjan rakentaminen samoille maille.

Mielipide 7, 3 henkilöä

Kannanotossa todetaan, että hankkeeseen liittyen on jo aiemmin toimitettu yhteisvaimus vuoden 2019 keväällä Multian kunnanhallitukselle ja Energiequellelle. Mielipiteen esittäjä toteaa, että hankkeen jatkosuunnitelmissa niitä ei ole huomioitu.

Tärkeimmät vaatimukset Kotajärven aluetta koskien ovat:

4. Siirrettävät tai poistettavat voimalat

VE 1, liite 1:n osalta 23, 24, 25, 26, 27 ja 22, 21, 20, 19. = 9 kpl

VE 2, liite 2:n osalta 24, 25, 26, 27 ja 22, 21, 20, 19. = 8 kpl

Lähimmät voimalat on suunniteltu alle 1,5 km säteelle vakituisesta asutuksesta eikä luvattuja melumallinnuksia, yleisötilaisuuksia tai mitään muuta kunnon perustelua ole esitetty meluhaitoista tai muista mahdollisista aiheutuvista haitoista lähialueen asukkaille. Esityksenä on, että rakennettavia voimaloita siirretään kauemmaksi asutuksesta Metsähallituksen maille.

2. Sähkönsiirtoreitti VE A:sta tulee luopua

Siirtoreitin suunnittelussa pitää ottaa huomioon ympäristöarvot kuten vesireittien suojelu, kasvillisuus, eläimet (päiväpetolinnun pesintä).

3. Yhteisvaikutukset lähialueille suunniteltuihin muihin tuulivoimaloihin, jotka on sijoitettu lähelle Kotajärven alueetta

Onko suunnittelussa otettu huomioon, että Saarijärven puolelle on suunniteltu tuulivoimaloita muutaman kilometrin päähän Kotajärven alueesta. Näiden yhteisvaikutukset on selvitettävä ja asukkaille ei saa aiheutua haittaa jokapäiväiseen elämään.

4. Ympäristövaikutukset

Vesistöalueet ja pohjavesiesiintymät

Lähialueilla sijaitsee järviä ja lampia näiden suojelu on elinehto luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kotajärven alueella on paljon lähteitä, myös vanhempieni vapaa-ajan asuntoon juomavesi tulee lähteestä.

Multian kuntaa vaivasi vuonna 2019 vesipula. Onko lähde-esiintymiä selvitetty ja arvioitu niiden merkitystä kunnan vesihuollon osalta. Tuulivoimala -hankkeen ja siirtoverkon rakentaminen ei saa tuhota vesiesiintymiä.

Kasvillisuus

Lähialueella on verrattain monimuotoista kasvillisuutta, jonka uhanalaisen lajikkeiden osalta on selvitetävä, ettei tuulivoimala -hanke tarvele sitä.

Eläimet

Kotajärven lähialueella esiintyy runsaasti erilaisia eläimiä: joutsenia, metsäkanalintuja, haukkoja ja maakotka. Erilaisia nisäkkäitä riistaa ja petoeläimiä, joiden elin ympäristöä ei pidä tuhota.

Onko suunnitellusta tai sen lähialueista tehty Natura-selvitys?

Lisäksi esitetään kysymyksiä mm. tiestön kuntoon ja sen kestävyysliittymien liittyen, mitkä on hyödyt Multian työllisyyteen ja kuinka kunta kunnioittaa ja markkinoi alueen luontoarvoja.

Mielipide 8, 2 henkilöä

Multian Nikaraan suunnitella oleva tuulivoimapuisto on sijainniltaan kovin lähellä Nikaran kylää. Suuruudeltaan hanke lienee Suomen suurimpia ellei jopa suurin? Näin massiivisten puistojen haittavaikutuksista ei siis ole kokemuksia. Hankealue on Keski-Suomen korkeinta seutua, joten voimalat häiritsevät varmasti koko kylää.

Erityisesti huolena ovat Kotajärven ja Kotamäen seudut. Siellä on vakituista asutusta ja myös loma-asuntoja. Kotajärven taloon voimala-alueelta on vain 1,3 km. Tuulivoimalat vaikuttavat varmasti Kotajärven asukkaiden elinolosuhteisiin ja viihtyvyyteen mm. melun ja välkkeen vaikutukset tuodaan esille. Kotajärvellä on myös perinteisesti harjoitettu ja harjoitetaan edelleen maanviljelystä, metsänhoitoa että karjankasvatusta luontoa, kasvillisuutta ja eläimiä kunnioittaen.

Tuulivoimapuistoa ollaan sijoittamassa erityiselle alueelle. Siellä on paljon pieniä lampia, laajoja soita mm. Lampuodinsuo, joka on Etelä- ja Keski-Suomen korkeimmalla paikalla oleva suo, Nikaraisten kirkkotie kulkisi voimaloiden keskellä ja Kiiskilän tornin näkymiä hallitsisi jatkossa tuulivoimalat. Alueella on luonnonsuojelu-, Natura- ja soidensuojeluohjelmaan kuuluvia alueita.

Kangasjärven ja Köpinkankaan pohjavesialueet ovat jäämässä voimaloiden keskelle. Tällä hetkellä näitä pohjavesiä ei tarvita, mutta tulevaisuudessa voi puhtaasta vedestäkin tulla arvokasta.

Esitämme, että Multialta etsittäisiin alue, joka ei olisi näin lähellä asutusta ja missä ei olisi yhtä paljon ainutkertaisia luontoarvoja. Jos tuulivoimapuisto pitää rakentaa Nikaraan, aluetta pitää siirtää länteen, missä ei juurikaan ole asutusta ja siellä on suuria turvetuotantoalueita, jotka ovat jo valmiiksi pilanneet maisemaa. Tai sitten voimalat pitää sijoitella niin, että ne eivät tule lähelle Nikaran asutusta.

Sähkönsiirtolinja pitäisi rakentaa etelän suuntaan. Vaihtoehdossa, jossa linja johtaisi pohjoiseen, on paljon pieniä hienoja lampia, jotka jäisivät linjan alle tai linjan välittömään läheisyyteen. Pohjoisen suunnassa on myös paljon asutusta.

Mielipide 9, 2 henkilöä

Kannanotossa tuodaan esille seuraavat asiat:

Saarijärvelle on tulossa Soidinmäen tuulivoimapuisto, joka on heti kuntarajan takana. Hanke tulisi ottaa huomioon melun ja välkkeen osalta.

Keski-Suomen ilmastostrategian 2020 mukaan tulisi edistää pienemmän mittakaavan tuulivoimarakentamista. Kannanotossa todetaan, että nyt puheena oleva hanke isompi ja siten edellä mainitun strategian vastainen.

Voimassa olevan maakuntakaavan osalta todetaan, että kaava on tuore eikä siten vanhentunut (kaava saanut lainvoiman 28.1.2020) toisin kuin OAS-YVA -suunnitelmassa todetaan. Kyseisessä kaavassa on tuulivoima-alueeksi osoitettu Multian Vehkoon alue ja tuulivoimapuistolle tulisi osoittaa siellä paikka.

Voimaloiden sijoittelussa ei ole otettu huomioon Kotajärven ympäristön asutusta. Käytännössä vaihtoehtojen VE1 ja VE2 ei ole eroa. Kannanotossa vaaditaan kolmatta vaihtoehtoa, jossa voimalat numerot 19 – 29 jätetään rakentamatta. Tällöinkin on vielä matkaa Kotajärven asutukseen 3,5 kilometriä. Lisäksi todetaan, että päätuulensuunta on lounaasta, jolloin suurin meluvaikutus on suurin Kotajärven alueella.

Alueella on tehty havaintoja susista. Lisäksi todetaan, että lähimmät voimalat sijoittuvat noin 0,5 kilometrin etäisyydelle Natura-alueelta. Kannanoton mukaan todellisuudessa etäisyyttä on vain 200 metriä. Kannanotossa vaaditaan Natura-selvitystä.

Lopuksi todetaan, että melu- ja välkevaikutukset sekä vaikutukset maisemaan on sivuutettu OAS- ja YVA-suunnitelmassa täysin.

Mielipide 10, 2 henkilöä

Asia koskee seuraavia kohteita:

VE 1, osalta 23,24,25,26,27 ja 22,21,20,19

VE 2, osalta 24,25,26,27, ja 22,21,20,19

Mielipiteen esittäjä omistaa lomakiinteistön Kotajärven itärannalla Nikaran kylässä. Kotajärveä lähimpien (n.1,3 km) tuulivoimaloiden siirtämistä esitetään kauemmaksi länteen niiden aiheuttaman ääni-, värinä-, ja välkevaikutuksen vuoksi, maisema-arvoista puhumattakaan.

Mielipide 11

Vastustaa hanketta. Alueen luonto on erämainen ja alueella halutaan säilyttää sen erämainen luonne ja retkeilymahdollisuudet (vanha kirkkotie, näköalatorni). Lisäksi todetaan, että alueella on todettu olevan lepakoita ja viitasammakko.

Mielipide 12, 2 henkilöä

Kannanotossa ehdotetaan, että yhdeksän voimalaan (numerot 19 – 27) poistetaan tai siirretään selkeästi kauemmas Kotajärven alueesta. Voimaloilta on Kotajärven alueelle matkaa noin 1 kilometri ja alue jäisi kahden tuulivoimala-alueen väliin. Lisäksi ehdotetaan, ettei siirtoreittiä VE A toteuteta. Mikäli se toteutuisi, toivotaan sen tapahtuvan maakaapelointina.

Kannanotossa todetaan, että yhteisvaikutusten osalta on arvioitu vaikutuksia vain Soidinmäen tuulivoimahankkeen kanssa. Yhteisvaikutukset tulisi arvioida myös alueen muiden toimintojen kanssa. Lisäksi vaikutusarviointia mm. linnuston osalta tulee tarkentaa huomioiden myös muut linnustolliset arvot kuin petolinnut. Kannanotossa esitetään myös, että hankkeessa tehdään yksityiskohtaiset melu-, välke- ja maisema-arvioinnit Kotajärven alueen asuin- ja lomarakennusten kohdalla.

Lisäksi kannanotossa on 39 kysymystä, jotka koskevat hanketta yleisesti (mm. hankkeen sijaintiin ja tekniseen toteutukseen liittyen) sen yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa, luontovaikutuksia ja melua.

Mielipide 13

Kannanotossa vastustetaan hanketta seuraavin perustein:

1. Vaikutus alueen maisemaan olisi merkittävä.
2. Hankkeen vaikutus alueen luonnonvaraiseen riista- ja pieneliökantoihin tulee olemaan merkittävä; osa eläimistöstä häviää alueelta kokonaan. Vaikutus maaperäiseen kasvuun?
3. Hankealueen halki kulkee ikivanha ”Multian kirkkotie” Nikaranperältä Multian kirkkoon. Vanhoja perinteitä tulee kunnioittaa.
4. Kun alue suojellaan maan konkreettiselta käytöltä, olisi suotavaa sen säilyttäminen myös luonnontilaisena maisemallisina näkökohdin. Suojelualueen laajuus kattaa myös muita maanomistajia. Hankkeen rajausta sivuaa kannanoton esittäjän tilaa. Rajauksen sisään jää metsämaata sekä suojelualue.

Mielipide 14, 4 henkilöä

Kannanotossa vaaditaan seuraavaa:

1. Vaadin että, seuraavat tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan kyseisen tilan läheisyydestä.

2. Vaadin, että sähkönsiirtovaihtoehto VE A ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Lähimmät tuulivoimalat ovat vain reilun kilometrin etäisyydellä Kotajärven asutuksesta. Lisäksi alueella on yksi harvoista enää toimivista karjataloista Multialla ja tilalla on muutakin yritystä toimintaa. Lisäksi kannanotossa viitataan erinäisiin päätöksiin, joilla eri tahot noudattavat vähintään kahden kilometrin etäisyyttä lähimmästä voimalasta suhteessa asutukseen.

Kannanotossa esitetään monimuotoisia perusteluja ja monia kysymyksiä hankkeen tiimoilta. Kysytään mm. miten voimaloiden tuottamat melu-, välke, varjostushaitat yms. pystytään luotettavasti mittaamaan? Kuinka voimalat voidaan sijoittaa näin lähelle asutusta, kun vaikutuksista ei ole varmuutta. Melun osalta nostetaan esille melun kapeakaistaisuus- tai impulssimaisuuskorjaukset. Havainnekuvat katsotaan tehdyn liian yksipuolisesti vain Sahrajärven suunnalta. Erityisesti tuodaan esille, että Kotajärven osalta tehdyt selvitykset ovat riittämättömät ja niitä tulee täydentää.

Lisäksi nostetaan esille monia yksityiskohtaisia kommentteja ja kysymyksiä arviointisuunnitelmasta kappalekohtaisesti mm. alueelta mahdollisesti saatavista materiaaleista, rakennusvaiheen tärinävaikutuksista ja sen vaikutuksista alueen kaivoihin, pienvesiin, kuten lähteisiin ja Kotajärveen sekä mm. Kōpinkankaan pohjavesialueeseen. Luontoasioiden osalta nostetaan mm. Natura-alueen läheisyys ja alueen monipuolinen linnusto. Lisäksi kysytään voimaloiden loppusijoituspaikasta, kun käyttöikä on täynnä.

Mielipiteen esittäjä on täydentänyt mielipidettään ja tuonut esille mm. voimaloiden kierrätysmahdollisuudet, joka tällä hetkellä ei ole mahdollista, samoin sähkönsiirtolinjojen hävittämiseen ei ole suunnitelmassa otettu kantaa. Jäänestokemikaalit on tuotu esille ja niiden käyttäytyminen maastossa ja mahdollinen kulkeutuminen pohjavesiin. Lisäksi todetaan muutamia luontokohteita, jotka ovat hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä, kuten Kōpinneva, Kulhanvuori, Lampuodinsuo ja Lauttajärvi.

Mielipide 15

Kannanotossa vaaditaan seuraavaa:

1. Vaadin että, seuraavat tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan Kotajärven tilan läheisyydestä.

2. Vaadin, että sähkönsiirtovaihtoehto VE A ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Perusteluina esitetään monia näkökulmia. Näitä ovat mm. hankkeen läheisyys Kotajärven asutukseen nähden ja tuulivoimapuiston haitat asutukselle (esimerkiksi melu, välke ja tärinä). Lisäksi todetaan, että alueella sijaitsee yksi harvoista toimivista karjataloista Multialla. Lisäksi mielipiteessä edellytetään, että ihmisiä, vesistöjä, pohjavesialueita, eläimiä, lintuja ja luonnon monimuotoisuutta koskien tulee tehdä tarkat ja huolelliset tutkimukset ja alueen ihmistä tulee kuunnella. Mielipiteessä on esitetty yksityiskohtaisia kommentteja ja kysymyksiä viitaten arviointisuunnitelman kappaleisiin, jotka liittyvät mm. hankkeeseen yleisesti ja sen tavoitteisiin, hankkeen sijaintiin, osallistumiseen ja vuorovaikutukseen ja hankkeen yhteisvaikutuksista muiden hankkeiden kanssa. Lisäksi nostetaan esille alueen luontoarvot (mkl Natura-kohde) mukaan lukien linnusto ja alueen läheisyys ja hankkeen sijainti pohjavesialueella ja näiden edellä mainittujen seikkojen huomioon ottaminen. Mielipiteessä esitetään myös kysymys tuulivoimaloiden vaikutuksista puhelin- ja internetyhteyksiin. Erityisesti halutaan kiinnittää

huomiota Kotajärven alueen asutukseen, miltä osin hankkeen vaikutuksia ei ole riittävästi arvioitu eikä asukkaita ole kuunneltu.

Mielipide 16

Kannanotossa todetaan, että hankkeella on vaikutuksia alueen luontoarvoihin, vapaa-ajankäyttöön ja metsästystoimintaan. Lisäksi tuodaan laskennallisesti huomiona, että alueelle tuotavan betonin määrä on huomattava, joka kannanoton mukaan mm. lisää alueen pakokaasupäästöjä. Alueen tieverkkoa tulee leventää, jotta myllyt saadaan alueelle tuotua. Lisäksi tuodaan esille alueen ja tuulivoimaloiden jälkikäyttö ja ylipäättänsä kestävä kehityksen huomioon ottaminen hankkeen suunnittelussa.

Mielipide 17, 51 allekirjoittanutta

Seuraavat tuulivoimalat esitetään poistettaviksi:

Numerot 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 siirretään kauemmaksi asutuksesta ja arvokkaista luontoarvoista tai poistetaan kokonaan. Toinen vaihtoehto on poistaa nämä voimalat kokonaan ja toteuttaa hanke pienempänä.

Lisäksi vaaditaan, että sähkönsiirto vaihtoehto VE A ei toteutuisi.

Mielipiteessä todetaan, että suunnitellun Nikaran tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä sijaitsee vakituista asutusta ja loma-asutusta. Lähimmät voimalat sijaitsisivat vain noin kilometrin päässä näistä asutuksista, jotka sijoittuvat pitkälti Kotajärven ympäristöön. Hankkeen haittavaikutuksina tuodaan esille mm. melu, välke, varjostus, värinä sekä maiseman muuttuminen sekä kyseenalaistetaan selvitysten riittävyys ja realismi. Lisäksi tuodaan esille yhteisvaikutusten riittävä selvittäminen muiden tuulivoimahankkeiden kanssa.

Hankealueen luontoarvot tuodaan esille, mm. hankealueen välittömässä läheisyydessä tai sen keskellä sijaitsee useita suojelualueita sekä muita luontoarvoiltaan ja linnustoiltaan merkittäviä kohteita. Hankealueella sijaitsee kaksi pohjavesialuetta. Alueelle sijoittuu myös pienten lampien kokonaisuus, joka rantayleiskaavan mukaan on merkitty ”alueiksi, joilla on erityisiä ympäristöarvoja”.

Mielipide 18

Vastustaa hanketta erityisesti maisema- ja luontoarvojen vuoksi.

Mielipide 19

Mielipiteen esittäjä kysyy seuraavia asioita:

- millaista ääntä kyseinen mylly pitää ja kantautuuko äänet vapaa-ajan asumuksille Sahrajärven rantaan saakka?
- mitä tapahtuu Sahrajärven vesistöille, kun maaperää myllätään aika tavalla myllyjen vuoksi ja kulkeutuuko maaperässä kulkevissa vesissä jotakin ei toivottuja aineksia esimerkiksi myllyjen rakennusvaiheessa?
- kuinka paljon ja miten myllyistä tulevat välähdykset ja maaperän värähtelyt vaikuttavat ja kuinka laajalle alueelle?

Mielipide 20, 2 henkilöä

Mielipiteessä vastustetaan Nikaran tuulivoimaloiden sijoittamista Sahrajärven rannalle siten, että voimalat näkyvät Uuraisten puolelle seuraavilla perusteluilla:

- Sahrajärven ja Pieni-Vesijärven ympärillä ja vesistöissä on merkittävää, ympärivuotista virkistyskäyttöä ja kiinteää asutustakin, joille kaikille tuulivoimalat tuottavat merkittävää maisemallista ja meluhaittaa.
- Tuulivoimalat aiheuttavat alueella suurta niin vapaa-ajan kuin pysyvän asutuksen arvonalentumista maisemahaitan vuoksi.

- Uuraisten puolen asukkaita ei ole tiedotettu erillisesti tuulivoimaloiden pystyttämisestä, vaikka maisemahaitta on merkittävä.
- Vesistön läheisyydessä on luonnonsuojelualue, jonka linnustolle tuulivoimasta on haittaa.
- Tikkakosken sotilaslennosto harjoittelee alueella.
- Tikkakosken lentokenttä sijaitsee alueen läheisyydessä.

Mielipiteen esittäjä vastustaa ainoastaan Sahrajärven-Pieniveden alueelle sijoitettavia tuulivoimaloita, emme koko hanketta ja näille suunnitelluille voimaloille pyydetään uudelleen sijoittelua jonnekin muualle Multialle.

Mielipide 21, 5 henkilöä

Mielipiteessä tuodaan esille seuraavat näkökohdat:

1. Jos rakentamis-, ylläpito-, huolto- tai purkamisvaiheeseen liittyvä tie tai tiet tulevat rasittamaan jotain kiinteistöistämme vaadimme tästä neuvottelujemme perusteella rakentuvan sopimuksen ja kohtuullisen vuosittaisen korvauksen.
2. Jos tuulenottoalueet aiheuttavat kiinteistöillemme rakennuskieltoja vaadimme tästä neuvottelujemme perusteella rakentuvan sopimuksen ja kohtuullisen vuosittaisen korvauksen
3. Linjoja tai maakaapeleita ei saa vetää meidän alueemme läpi ilman lupaamme. Jos linjoja tai maakaapeleita on tarve vetää kiinteistöjemme kautta, vaadimme tästä neuvottelujemme perusteella rakentuvan sopimuksen ja kohtuullisen vuosittaisen korvauksen.
4. Mikäli puiston rakentaminen, ylläpito, huolto tai purkaminen aiheuttaa alueellemme muita rasituksia tai kustannuksia, vaadimme tästä neuvotteluoikeuden ja korvaukset.
5. Muuten suhtaudumme myönteisesti ilmastomyönteiseen ratkaisuun.

Mielipide 22, 2 henkilöä

Mielipiteessä vastustetaan hanketta. Nikaran tuulivoimahanke sekä kyseisen tilan nykyinen ja tuleva virkistyskäyttötarkoitus (luonnonrauha ja hiljaisuus) kehittämisoptioineen ovat yhteensovittamattomat, minkä vuoksi mielipiteen esittäjät vastustavat Nikaran tuulivoimahanketta ja sen esillä olevia suunnitteluvaihtoehtoja VE 1 ja VE 2 kokonaisuudessaan. Lisäksi erityisesti tuodaan esille seuraavat kohdat arviointisuunnitelmasta, joihin tulee kiinnittää huomiota sekä esitetään melun ja välkkeen osalta seurantavelvoitetta hanketoimijalle: 10.6 Äänimaisema ja valo-olosuhteet, 12.1 Meluvaikutukset ja 12.2 Vaikutukset valo-olosuhteisiin, sekä niitä koskien kohtaan 15 Vaikutusten seuranta. Mielipiteessä vaaditaan mm melu- ja valo-olosuhteiden säännöllistä ja vuosittaista mittausta.

Mielipide 23

Allekirjoittanut vaatii, että tuulivoimaloiden määrä rajataan enintään 20 ja että etäisyys lähimpiin asutuksiin olisi minimissään 2 km. Lisäksi Lampuodinsuon Natura-alueen läheisyyteen ei toivota voimaloita.

Mielipide 24, 2 henkilöä

Mielipiteen jättäjät vastustavat hanketta. Perusteluina mm. luonnonrauha ja maisemallinen haitta.

Mielipide 25

Mielipiteessä vastustetaan hanketta ja vaaditaan seuraavaa:

1. tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan.
2. sähkönsiirtovaihtoehto VEA ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Tuulivoimalat ovat liian lähellä asutusta, jolloin melu-, varjostus- ja välkehaitat ja maatarina ovat ilmeisiä. Lisäksi mielipiteen esittäjä tila jää Nikaran ja Soidinmäen tuulipuistoalueen väliin, jolloin niiden yhteisvaikutus on myös huomattavan suuri.

Mielipide 26

Mielipiteessä vaaditaan

1. seuraavat tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan.
2. sähkönsiirtovaihtoehto VEA ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Lähimmät tuulivoimalat ovat vain reilun kilometrin etäisyydellä Kotajärven asutuksesta. Yksi harvoista enää toimivista karjatilastoista Multialla sijaitsee Kotajärven kulttuurimaisemassa. Lisäksi tuodaan esille voimaloiden melu-, varjostus-, välke- ja maatarinan vaikutukset ja niiden todentaminen ja vaikutusten arvioiminen luotettavasti.

Alueella on monia merkittäviä luontoarvoja, erityisesti Köppilampien alue ja Kalliolammet sekä alueen eläimistö, pienvedet ja pohjavesialue.

Mielipide 27

Mielipiteen esittäjä esittää seuraavat kannanotot:

1. Tuulivoimapuisto pilaa erämaisen alueen eikä kannata hanketta.
2. Lähes 300 metriä korkeat voimalat tulevat liian lähelle asutusta. Voimalat nro:t 19-29 on poistettava.
3. Saatava tarkkaa ja puolueetonta tietoa infraäänestä ja välkkeestä sekä päiväpetolinnun reviiiristä
4. Jos hanke toteutuu, on sähkön siirtolinja toteutettava VE B kautta.
5. Mikä on voimaloista saatava hyöty.
6. Halutaan faktoihin perustuvaa tietoa hankkeesta ja sen vaikutuksista.

Mielipide 28

Mielipiteessä tuodaan esille suunniteltujen voimaloiden lähelle sijoittuva yritystoiminta ja kuinka mahdolliset voimalat vaikuttavat siihen. Lisäksi tuodaan esille mahdollinen tarina ja sen vaikutukset alueen lähteisiin ja Kotajärveen sekä vedenhankintaan yleisesti. Mielipiteessä vaaditaan lähimpien voimaloiden siirtämistä kauemmas.

Mielipide 29, 10 allekirjoittajaa

Mielipiteessä esitetään seuraavat vaatimukset:

- Vaadimme tuuliteollisuushankkeesta vetäytymistä, koska hankkeen hyödyt ovat mitättömiä sen pitkäaikaisiin haittoihin nähden
- Toivomme, että hankkeen mahdollisesti toteutuessa tuulivoimaloiden lukumäärää vähennetään esityksiin nähden. Jos tuulipuisto rakennetaan, viimesijaisena vaihtoehtona (VE2) on vähemmän huono kuin vaihtoehto (VE1)
- Mikäli hanke toteutuu vähimmäisvaatimuksenamme kylän alueen rakennuskiinteistöille aiheutuvasta arvon alenemisesta ja alueen vetovoiman heikkenemisestä on Tuulivoimayhtiön kustantama energia- ja siirtomaksuista vapaa sähkö niin kauan kuin tuulivoimalat alueella ovat
- Vaadimme myös, että päätöksentekoprosessissa sovelletaan demokraattista ja hyvän hallinnon periaatteiden mukaista toteuttamistapaa edellyttämällä ympäristöluvan hakemista ja kuulemistilaisuuden järjestämistä alueen asukkaille

Vaatimusten pohjaksi on esitetty kattava selvitys alueen arvoista niin asukkaiden kuin luonnonkin näkökulmasta. Erityisesti nostetaan esille alueen erämaisuus (mm. retkeily, matkailu), hiljaisuus ja luonnon monimuotoisuus (mm. Lampuodinsuo ja Lauttajärven alue).

Ensisijainen tavoite on, ettei hanketta toteuteta. Lisäksi vaatimuksessa todetaan, että mielipiteen esittäjät yhtyvät vaatimukseen voimaloiden nrot: 19-29 siirrosta kauemmaksi asutuksesta tai poistosta kokonaan. Hankkeelle edellytetään ympäristölupaa (mm. melu ja välke) ja selvitystä siitä, mikä taho huolehtii alueen palauttamisesta, kun tuulivoimatoiminta alueella loppuu. Mielipiteen esittäjät edellyttävät yleisötilaisuuden pitämistä hankkeesta.

Mielipide 30

Mielipiteen esittäjä vastustaa hanketta ja katsoo, että maiseman muuttuminen ja mahdolliset äänihaitat vaikuttavat kiinteistöön arvoon (Sahrajärvi). Tiedottaminen on ollut puutteellista.

Mielipide 31

Mielipiteessä vaaditaan:

1. että, tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan.
2. että, sähkönsiirtovaihtoehto VE A ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Lisäksi tuodaan esille huoli melu-, varjostus- ja välkehaitoista ja maatärinästä, yhteisvaikutuksesta Soidinmäen tuulivoimahankkeen kanssa sekä lähteiden ja talousveden saatiin mahdollisesti vaikuttavista tekijöistä.

Mielipide 32

Mielipiteen esittäjä vastustaa hanketta. Lähin tuulimylly tulisi sijoittumaan noin 1,5 – 2 kilometrin päähän loma-asunnosta. Haittoina mainitaan melu.

Mielipide 33

Mielipiteessä vaaditaan poistettavaksi tai siirrettäväksi kauemmas Kotajärveä lähinnä olevat tuulivoimalat.

Siirrettävät/poistettavat voimalat ovat:

VE 1, liite 1:n osalta 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 ja 22, 21, 20, 19. = 11 kpl

VE 2, liite 2:n osalta 24, 25, 26, 27, 28, 29 ja 22, 21, 20, 19. = 10 kpl

Voimaloiden poistamista perustellaan mm. sillä, että voimalat aiheuttavat melu-, värinä- ja välkehaittaa. Lisäksi tuodaan esille yhteisvaikutus Soidinmäen tuulivoimahankkeen kanssa. Lisäksi vaaditaan, että sähkönsiirtoreitti VE A:sta tulee luopua, koska reitti kulkee arvokkaan useasta pienestä lammista muodostuvan Köpin lampialueen läpi. Lampi on mainittu Multian rantaosayleiskaavassa erityisiä ympäristöarvoja omaavaksi kohteeksi. Lampuodinsuolle ja Kulhanvuoren alueelle vaaditaan Natura-arviointia.

Mielipiteessä tuodaan perusteluineen esille lisäksi 26 kohtaa, jotka käsittelevät mm. melua ja välkettä, alueen luontoarvoja (esille tuodaan mm. alueella oleva petolintureviiri) ja yleisesti hanketta ja sen aikataulua ja hankkeen alueellista merkitystä (mainittu mm. Keski-Suomen ilmastostrategia 2020 ja hankkeen suhde siihen ja valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet). Lisäksi kysytään hankkeen rakentamiseen ja huoltoon liittyviä kysymyksiä sekä todetaan, että asukkailla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa hankkeen toteuttamiseen. Edelleen todetaan, että yhteisvaikutusten huomioiminen alueen muiden toimintojen kanssa on puutteellisesti tehty, samoin ympäristöriskit tulee huomioida.

Mielipide 34, 2 henkilöä

Mielipide Nikaran tuulivoimahankkeen osayleiskaavan kohtaan 6.4.3 Tieverkosto. Liitteessä 1 on esitetty voimalan paikat, tiestö ja sähkönsiirtovaihtoehdot. Ehdotuksessa on tehty uusi tie, joka kulkee mielipiteen esittäjän tilan halki. Mielipiteen esittäjät haluavat vapautuksen kaikista tietä koskevista velvoitteista sekä korvauksen maapohjasta sekä tien aiheuttamista muutoksista metsäpalstallamme. Lisäksi esitetään, että tielinjaukselle tulisi löytää toinen vaihtoehto.

Mielipide 35

Mielipiteen esittäjä on huolissaan hankkeen vaikutuksista mm. maisemavaikutusten osalta (mainitaan Sahrajärvi) sekä vaikutuksista harrastuksiin ja virkistyskäyttöön.

Mielipide 36

Mielipiteessä vaaditaan seuraavaa:

1. tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan.

2. sähkönsiirtovaihtoehto VEA ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Tuulivoimalat ovat liian lähellä asutusta, jolloin melu-, varjostus- ja välkehaitat ja määrinä ovat ilmeisiä. Soidinmäen tuulivoimapuiston ja Nikaran tuulivoimapuiston yhteisvaikutus arvioidaan huomattavan suureksi.

Mielipide 37

Mielipiteessä vaaditaan seuraavaa:

1. tuulivoimalat nro:t 23, 24, 25, 26, 27, 28 ja 29 sekä 19, 20, 21 ja 22 joko siirretään kauemmaksi tai poistetaan kokonaan.

2. sähkönsiirtovaihtoehto VE A ei toteudu. Jos toteutuu, niin se toteutuu maakaapelina.

Perusteluina esitetään, että sähkönsiirtovaihtoehto VE A on liian lähellä asutusta ja siirtolinja lähtee Köppinevan alueelta, jolloin sen harvinainen luontoalue tuhoutuu. Tuulivoimalat sijoittuvat myös liian lähellä asutusta, jolloin melu-, varjostus- ja välkehaitat ja määrinä ovat ilmeisiä. Soidinmäen tuulivoimapuiston ja Nikaran tuulivoimapuiston yhteisvaikutus arvioidaan huomattavan suureksi.

Mielipide 38, 2 henkilöä

Mielipiteen johtopäätöksessä todetaan, että tuulivoimapuisto on kaavoitettu hyvin lähelle mielipiteen esittäjien kesäasuntoa ja lähimmät voimalat pitäisi sijoittaa kauemmaksi Lauttajärvestä, jotta ne aiheuttaisivat mahdollisimman vähän valojen ja varjojen aiheuttamaa välkkymistä sekä maisemavaikutuksia. Mikäli tuulivoimapuistosta aiheutuu kohtuutonta häiriötä, siitä vaaditaan korvauksia melu- ja maisemahaitoista. Mielipiteessä on myös kuvattu mm. alueen nykyistä luonnetta sekä perusteltu vaatimuksia seuraavilla ja mielipiteessä sovelletuilla lainkohdilla PeL 15 §:n 1 momentti, MLR 39 §:n 2 momentti, MLR 54 §:n 2 momentti, Ympäristövahinkojen korvaamisesta annettu laki (YVL, 737/1994) ja Naapurussuhdelaki (26/1920) 17 §.

Mielipide 39

Mielipiteessä nostetaan esille Arpiokummun alue ja esitetään voimalan numero 8 poistamista mm. mahdollisen meluhaitan vuoksi ja siirtämistä Vasikkokankaan suuntaan. Lisäksi kysytään, onko jokin km-etäisyysraja tuulivoimaloiden ja voimajohdon sijoittamiseen asutukseen nähden? Entä missä vaiheessa kaava/YVA-prosessia voimaloiden paikat lyödään lukkoon? Mikäli rantayleiskaavan rakennuspaikkoja joudutaan poistamaan, maksetaanko maanomistajalle

korvausta ja missä vaiheessa? Vetävätkö tuulivoimat puoleensa ukkosta/salamia? Kuinka tarkkaan sähkönsiirtoreitit on suunniteltu tässä vaiheessa? Onko hankealueelle rakennettava tiestö vapaasti kaikkien käytettävissä? Toivoo saavansa maanomistajakirjeen myös hankkeen myöhemmissä vaiheissa.

Yhteysviranomaisen lausunto

Asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) määrää arviointiohjelman sisällön. Nikaran tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja YVA-suunnitelma sisältää pääpiirteissään edellä mainitun asetuksen 3 §:n mukaiset kohdat. Hankkeen ja ympäristön nykytilan kuvaus, tarkasteltavat vaihtoehdot ja YVA-menettelyn kulku yhteismenettelynä kaavamenettelyn kanssa, on esitetty arviointisuunnitelmassa. Ympäristövaikutusten arvioinnissa on nostettu esille keskeiset vaikutukset ja arviointimenetelmät. Toiminnan vaikutusten seurannasta tullaan laatimaan yleispiirteinen suunnitelma arviointiselostukseen. Lisäksi arviointiselostuksessa tullaan esittämään yleisesti tuulivoimahankkeissa käytettyjä ja mahdollisia vaikutusten ehkäisy- ja lieventämiskeinoja ja kuinka niitä on mahdollista soveltaa Nikaran tuulivoimahankkeessa. YVA-menettelyn aikataulu ja hankkeen toteuttamiskelpoisuus on tuotu arviointisuunnitelmassa esille. Arvioinnin laatijat on esitelty arviointisuunnitelman alussa, eikä yhteysviranomaisella ole siihen huomautettavaa.

Osallistuminen

YVA-menettelyyn kuuluu keskeisesti mahdollisimman laaja kuuleminen. Myös kansalaisilla tulee olla mahdollisuus ilmaista mielipiteensä hankkeesta. Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä YVA-suunnitelma on ollut nähtävillä 14.4.-5.6.2020. Nikaran tuulivoimahankkeessa YVA-menettely on osana kaavaprosessia eli ns. yhteismenettelyssä. Tällöin kunta vastaa siitä, että kuulutus on nähtävillä myös YVA-lain mukaisesti hankkeen vaikutusalueen kunnissa ja että arviointimenettelystä ja osallistumismahdollisuuksista tiedotetaan riittävästi. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta on tiedotettu ja osallistumismahdollisuus on ollut pääosin riittävää, joskin poikkeuksellisen korona-pandemian vuoksi yleisötilaisuutta ei ole voitu tässä vaiheessa hanketta pitää. Lisäksi yleisöpalautteessa on tullut esille, että naapurikuntien asukkaiden kuuleminen on joiltain osin ollut puutteellista eikä tiedonsaanti hankkeesta ole ollut riittävää. Hankkeesta on kuitenkin kuulutettu useassa lehdessä ja siitä on tiedotettu Multian kunnan ja Keski-Suomen ELY-keskuksen internet-sivuilla sekä Uuraisten ja Petäjäveden kuntien internet-sivuilla. Hankkeelle on perustettu seurantaryhmä, ja se on kokoontunut 10.3.2020. Seurantaryhmässä on kutsuttuina osapuolina ollut seuraavat tahot Multian kunnan, Keski-Suomen ELY-keskuksen, hanketoimijan ja hankekonsultin lisäksi:

Nikaran Kyläyhdistys ry, Linna-Peuralan kyläyhdistys ry, Multia-Seura ry, Multian Metsästys- ja Kalastusseura ry, Leppämäen hirviseurue, Lempäälän Metsästys-seura ry, Pekolan hirviseurue, Sahrajärven metsästys-seura, Konilehdon Erä ry, Kulhan Erä ry, Jyväskylän Metsästysseura ry, Sara-ERÄ ry, Nikaranperän kalastuskunta, Suomenselän lintutieteellinen yhdistys ry, Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri, Keurusseudun Luonnonystävät ry.

Seurantaryhmän tavoitteena on tuoda esille hankealueen ympäristön ominaispiirteitä ja eri toimijoiden intressejä. Lisäksi seurantaryhmän toiminnalla pyritään edistämään kansalaisten osallistumista hankkeen suunnitteluun sekä tehostamaan tiedonkulkua hankkeen etenemisestä hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja eri sidosryhmien välillä. Useat edellä mainituista tahoista ovat esittäneet myös kirjallisen mielipiteen hankkeesta hankkeen kuulemisajankana. Lisäksi hankkeessa tullaan selvittämään hankkeen vaikutuksia ihmisten viihtyvyyteen, elinoloihin ja terveyteen. Selvitys toteutetaan asukaskyselynä, joka kohdistetaan hankealueen läheisyyteen sijoittuville vakituisille ja loma-asukkaille.

Yhteysviranomainen katsoo, että kokonaisuutena hankkeesta on tiedotettu riittävällä tavalla, joskin toteaa, että seuraavassa kuulemisvaiheessa tiedottamista on syytä terävöittää myös naapurikuntien ja niiden asukkaiden osalta. YVA-laki ei edellytä yleisötilaisuuksien pitämistä ja lain mukaan arviointiohjelmasta (tässä arviointisuunnitelma) on kuulutettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä. Hankkeesta on kuulutettu maakunnallisesti leviävässä sanomalehdessä sekä vaikutusalueella leviävissä paikallislehdissä eli näiltä osin tiedottaminen on ollut riittävää. Yleisötilaisuudet on yleisesti katsottu hyväksi hankkeen informaatiotilaisuuksiksi, mutta vallinneen korona-pandemian vuoksi, tilaisuus jouduttiin perustellusti jättämään pois.

Hankekuvaus ja hankkeen toteuttamisaikataulu

Arviointisuunnitelmassa on tuotu pääosin riittävällä tavalla esille YVA-asetuksen 3 §:n mukaiset tiedot hankkeesta, sen suunnittelu- ja toteuttamisaikataulu, toteuttamisvaihtoehdot sekä tuulivoimapuiston että sähkönsiirron osalta johtoreitteineen sekä hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin. Hankkeen tavoitteeksi on mainittu lisätä Suomen uusiutuvan energiantuotannon kapasiteettia ja vastata siten osaltaan Suomen tavoitteisiin uusiutuvan energiantuotannon osalta. Hankkeen alustava aikataulu on esitetty selkeästi myös kaaviomuodossa.

Hankkeen tekninen kuvaus on arviointisuunnitelmassa esitetty riittävällä tavalla sekä tuulivoimapuiston että sähkönsiirron rakenteiden osalta. Teknisen kuvauksen osalta on myös tuotu esille eri vaihtoehtojen vaikutukset alueen tiestöön ja siinä alustavasti todettuihin kunnostustarpeisiin tai tarpeeseen rakentaa uutta tiestöä.

Hankkeen elinkaari eli rakentamisvaihe, toiminta ja siihen liittyvä huolto ja ylläpito sekä tuulivoimahankkeen käytöstä poistaminen on kuvattu arviointisuunnitelmassa. Arviointisuunnitelmassa on tunnistettu tuulivoimaloiden käyttöikä ja kuinka koneistoja uusimalla voimaloiden käyttöikää voidaan nostaa. Yhteysviranomainen pitää kuvausta riittävänä ja erityisesti hyvänä sitä, että esille on nostettu myös käytöstä poistettavien tuulivoimaloiden rakennusmateriaalien kierrätettävyys. Lähtökohtaisesti yhteysviranomainen katsoo, että toiminnan loppumisen jälkeen ympäristöön kuulumaton materiaali tulee poistaa. Yhteysviranomainen muistuttaa, että mm. betoniperustukset ja maakaapelit ovat jätelaissa tarkoitettua jätettä, jotka pääsääntöisesti tulee käytön päätyttyä poistaa maasta. Mikäli rakenteet on tarkoituksena jättää paikalleen, tulee sille olla ympäristönsuojelulliset perusteet eikä niistä saa aiheutua ympäristöllistä tai terveydellistä haittaa. Elinkaariajattelun pohjalta tulisi arviointiselostuksessa olla myös suunnitelma siitä, mikä taho vastaa ja miten käyttöikänsä päässä olevien voimaloiden poisto ja alueen maisemointi tullaan toteuttamaan.

Hankkeen vaihtoehtojen tarkastelu

YVA-asetuksen 3 §:n mukaan ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee esittää hankkeen kohtuulliset vaihtoehdot, jotka ovat hankkeen ja sen erityisominaisuuksien kannalta vartenotettavia, ja joista yhtenä vaihtoehtona on hankkeen toteuttamatta jättäminen, jollei tällainen vaihtoehto erityisestä syystä ole tarpeeton. Nikaran tuulivoimahankkeessa on esitetty kaksi hankkeen toteuttamisvaihtoehtoa VE 1 ja VE 2 sekä VE 0, jolloin hanketta ei toteuteta. Sähkönsiirron osalta on esitetty kaksi linjavaihtoehtoa VE A ja VE B. ~~VE 0 -vaihtoehdon osalta tulisi tarkastella myös alueen*~~

Hankkeesta vastaavan mukaan Nikaran tuulivoimahankkeen laajuuden määrittelemisessä on pyritty muodostamaan vaihtoehdot, jotka lähtökohtaisesti aiheuttavat mahdollisimman vähän haittaa lähialueen asukkaille ja ympäristölle, mutta ovat kuitenkin tuotannollisesti ja taloudellisesti kannattavia. Sähkönsiirron osalta on esitetty kaksi vaihtoehtoa, joista pohjoisen reitin toteuttaminen on mahdollinen maakaapeloinnilla. Tuulivoimaloiden sijoittelun esisuunnittelussa on hankkeesta vastaavan mukaan huomioitu alueen vakituinen asutus ja loma-asutus, tiedossa olevat luontoarvot sekä maankäyttömuodot. Hankealueelle sijoittuu kaksi

*Asiakirjaa korjattu 6.7.2020 poistamalla ylimääräinen teksti, limnologi Arja Koistinen

pohjavesialuetta ja toisessa vaihtoehdossa (VE 2) voimaloita on alustavassa sijoittelussa poistettu pohjavesialueen läheisyydestä. Hankkeen edetessä voimaloiden sijoitus suunnitelmaa muokataan tarvittaessa selvityksistä saadun tiedon pohjalta.

Kuulemisaikana on saatu paljon palautetta siitä, että Kotajärven alueen asutusta ei ole tuulivoimaloiden sijoittelussa otettu riittävällä tavalla huomioon. Kotajärven alue sijaitsee noin kahden kilometrin päässä hankealueen rajauksesta. Yhteysviranomaisen katsoo, että ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee Kotajärven alueen asutus ottaa jatkosuunnittelussa selkeämmin huomioon ja selvittää hankkeen alueeseen kohdistuvat vaikutukset huomioiden alueelle sijoittuva vakituinen ja pysyvä asutus. Mikäli alustavissa selvityksissä todetaan, että hankkeen vaikutukset kyseiseen alueeseen voivat olla merkittäviä, tulee vaihtoehtotarkasteluihin lisätä myös vaihtoehto, missä voimaloiden määrää karsitaan sopivassa määrin tai sijoittelua muutetaan siten, että alueeseen kohdistuvien haittojen vaikutuksia voidaan lieventää. Lisäksi yhteysviranomaisen tuo huomiona esille, että hankealueen rajauksesta 2 – 5 kilometrin vyöhykkeellä koillis-itä -suunnalla on samoin huomattava määrä asutusta ja Sahrajärven rannalle näyttäisi keskittyvän erityisesti loma-asutusta. Kyseinen alue on myös syytä huomioida huolella hankkeen vaikutusten arvioinnissa.

Keski-Suomen ELY-keskuksen luonnonvara -yksikkö toteaa, että hankkeen laajuuden määrittelyssä ja voimalapaikkojen sijoittelussa olisi ollut syytä ottaa huomioon myös merkittävimmät tiedossa olevat luontoarvot, joihin haitallisia vaikutuksia todennäköisesti kohdistuu. Toimittaessa siten, että ensin määritellään voimalapaikat ja sitten tehdään taustaselvitykset, voidaan ajautua tilanteeseen, jossa nollavaihtoehto on ainoa esimerkiksi linnustoarvot riittävästi huomioon ottava vaihtoehto. Tiedot hankealueen vaikutuspiirissä olevista linnustoarvoista olisivat voineet ohjata paremmin VE 2:n myllyjen sijoittelua. Esimerkiksi lähinnä Lampuodinsuon maakunnallisesti arvokasta linnustokeskittymää olevat myllyt nro 17 ja 18 olisi ollut syytä jättää pois. Myös jo aiemmin kertynyt havaintomateriaali mm. alueella esiintyvistä päiväpetolinnusta olisi ollut hyvä analysoida ennen voimaloiden sijoittelua.

Sähkönsiirron osalta on esitetty kaksi linja vaihtoehtoa, jotka molemmat ennalta arvioiden ovat toteuttamiskelpoisia.

Yhteisvaikutusten arviointi

Hankealueen läheisyydessä on tiedossa kaksi turvetuotantoaluetta, jotka huomioidaan yhteisvaikutusten arvioinnissa. Hankealueen välittömässä läheisyydessä ei ole muita tuulivoimahankkeita. Lähin tuulivoimahanke on Soidinmäen hanke, joka sijaitsee noin 15 kilometrin päässä Nikaran tuulivoima-alueesta. Mielipiteissä on tuotu kyseinen tuulivoima-alue esille ja yhteisvaikutusten osalta nimenomaan mahdolliset melu- ja välkevaikutukset sekä maisemavaikutukset erityisesti Kotajärven ja Sahrajärven alueilla. Yhteysviranomaisen katsoo, että yhteisvaikutusten arviointia tulee tarkentaa tältä osin ja ottaa huomioon mahdolliset mielipiteissä esille tuodut seikat. Muita toimintoja, joilla saattaisi olla yhteisvaikutuksia puheena olevan hankkeen kanssa, ei tässä vaiheessa ole tunnistettu. Mikäli hankkeen edetessä alueella ilmenee muuta toimintaa, jolla saattaa olla yhteisvaikutuksia Nikaran tuulivoimahankeeseen kanssa, tulee ne luonnollisesti ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Yhteisvaikutusten arvioinnissa tulee huomioida hankkeen vaikutukset kokonaisuutena, mikä tarkoittaa myös sähkölinjojen huomioon ottamista yhteisvaikutusten arvioinnissa.

Tiedot hankkeen tarvittavista suunnitelmista ja luvista

Hankkeen toteuttaminen edellyttää useita lupia ja päätöksiä ennen kuin hanke voidaan toteuttaa. Näitä ovat mm. sopimukset maanomistajien kanssa, YVA-menettely, kaavoitus- ja rakennuslupa ja voimajohtoihin liittyvät luvat, joita ovat mm. sähkömarkkinalain mukainen

rakentamislupa, maa-alueiden lunastuslupa ja tarvittaessa maantienlain mukainen poikkeuslupa voimajohtojen vetämiselle. Lisäksi voidaan tarvita muina lupina tai niihin rinnastettavina päätöksinä ympäristölupa, vesilain mukainen lupa, luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa, mahdolliset uudet teiden liittymäluvat, erikoiskuljetuslupa ja lentoestelupa sekä muinaismuistolain tarkoittama kajoamislupa/toimenpide. Ne on arviointisuunnitelmassa tuotu esille ja käsitelty riittävällä tarkkuudella. Huomiona yhteysviranomaisen tuo lisäksi esille, että muutamissa mielipiteissä on tuotu esille ympäristöluvan tarve mm. melun ja välkkeen aiheuttaman haitan vuoksi. Asia on syytä ottaa huomioon myös vaikutusarvioinnissa. Lisäksi hankkeen suunnittelun aikana selvitetään puolustusvoimilta tuulivoimarakentamisen vaikutukset sotilasilmailuun sekä puolustusvoimien valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn ja muihin joukkojen ja alueiden käyttöön vaikuttaviin seikkoihin. Pääesikunta antaa lausunnon tuulivoima-alueiden lopullisesta hyväksyttävyydestä ja se on edellytyksenä hankkeen toteuttamiselle. Puolustusvoimat on 20.2.2019 antanut hankkeesta vastaavalle lausunnon, jonka mukaan se ei vastusta esitettyjen suunnitelmien mukaista tuulivoimaloiden rakentamista alueelle.

Kuvaus todennäköisen vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja kehityksestä

Hankealueen ympäristön nykytilan kuvaus on lähtökohta vaikutusten arvioinnille ja edelleen vaikutuskohteiden valinnalle ja vaikutusten laajuuden ja merkittävyyden arvioinnille. Tuulivoimarakentamisen vaikutusten merkittävyys riippuu puolestaan kohdealueen herkkyydestä ja rakentamisen aiheuttaman muutoksen suuruudesta. Vaikutusten arviointi onkin pitkälti suunnittelun työkalu, joka palvelee hankkeen suunnittelua sen eri vaiheissa ja mahdollisissa hankkeen muutoksissa.

Arviointisuunnitelmassa on esitetty ympäristön nykytilan kuvaus ja sitä on täydennetty karttaesityksillä. Karttaesitykset ovat yleisellä tasolla havainnollisia ja auttavat alueen hahmottamisessa. Arviointisuunnitelmassa hankealueen ympäristön tilaa on kuvattu pääosin sellaisella tarkkuudella, että vaikutusten tunnistaminen ja arvioinnin kohdentaminen on lähtökohtaisesti mahdollista. Hyvänä yhteysviranomaisen pitää kuvissa mukana kulkevaa vyöhykkeisyyttä kuvaavia käyriä, jotka helpottavat alueen ja vaikutusten laajuuden hahmottamisessa. Sähkönsiirtoreittien osalta yhteysviranomaisen kuitenkin toteaa, että vaihtoehtoisista sähkönsiirtoreiteistä on esitetty nykytilan tiedot vain kappaleessa 9.2.7. (maisema ja kulttuuriympäristö). Nykytilan kuvaukset ovat kuitenkin muilta mahdollisilta vaikutuskohteilta osin puutteelliset, ja niitä on syytä tarkentaa ja ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Ihmisiin kohdistuvien vaikutusarviointien osalta asutuksen sijoittaminen karttapohjalle helpottaisi vaikutusten ja vaikutusalueen hahmottamista.

Yhdyskuntarakenne ja maankäyttö

Yhdyskuntarakenteen ja maankäytön osalta on kuvattu mm. hankealueella ja sen vaikutusalueella sijoittuvaa asutusta ja mahdollisuuksia virkistyskäyttöön. Lisäksi on kuvattu valtakunnallisen alueidenkäytön tavoitteiden vaikuttavuutta Nikaran tuulivoimahankkeeseen ja miltä osin hanke toteuttaa näitä tavoitteita.

Hanke sijoittuu lainvoiman saaneessa maakuntakaavassa biotalouteen tukeutuvalla alueella. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Lisäksi hankealueella sijaitseva Lampuodinsuo on osoitettu luonnonsuojelu- ja Natura-alueeksi. Hankealueen länsipuolella on osoitettu moottorikelkkailureitti ja ulkoilureitti. Itäpuolella kulkee etelä pohjoissuuntaisesti voimalinja (z). Nikaran hankealueelle ei ole merkitty maankunnan kehittämisen tai alueidenkäytön kannalta merkittäviä aluevarauksia.

Keski-Suomen liiton lausunnossa on tuotu esille, että Lampuodinsuon välittömässä läheisyydessä itäpuolella sijaitsee Lauttasuo (SL 149), joka on Naturaan ja suojeluohjelmiin kuulumaton kohde. Lampuodinsuo ja Lauttasuo muodostavat yhdessä valtakunnallisesti

arvokkaan soidensuojelukokonaisuuden. Tuulivoimaosayleiskaavan ympäristön nykytilan maakuntakaavaosiossa Lauttasuo näkyy maakuntakaavan karttaotteella, mutta tekstissä tai merkittävissä luontokohteissa Lauttasuota ei mainita. Maakuntakaavamääräyksen mukaan SL-alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Esille tuotu puute on syytä ottaa huomioon hankkeen vaikutusten arvioinnissa ja hankkeen jatkosuunnittelussa.

Keski-Suomen ELY-keskuksen alueidenkäyttö on tuonut esille, että maankäyttö- ja rakennusasetuksen 17 §:n (1.mom, kohta 5) mukaan yleiskaavaselostuksessa tulee esittää selvitys kaavan suhteesta hankealueella voimassa olevaan maakuntakaavaan. Luonnosvaiheen kaavaselostuksesta tulee viimeistään ottaa kantaa siihen, onko laadittava tuulivoimayleiskaava maakuntakaavan mukainen. Nyt lähtökohtatietona on esitetty maakuntakaavan tietoja, mutta maakuntakaavaa ja sen ohjausvaikutusta ei ole tarkemmin avattu tuulivoiman osalta. Tältä osin lähtötietoja on syytä tarkentaa ja täydentää sekä huomioida ne hankkeen jatkosuunnittelussa. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tuulivoimayleiskaavaa (MRL 32 §). Keski-Suomen liiton lausunnossa on tältä osin todettu, että Keski-Suomen maakuntakaavassa on osoitettu kaksi tuulivoimatuotantoon soveltuvaa aluetta (tv): Multian Vehkoo ja Pihtiputaan Ilosjoki. Maakunnallisesti merkittävän tuulivoima-alueen kokorajana maakuntakaavassa on 10 tai enemmän tuulivoimalaa. Tuulivoimatekniikan kehittymisen myötä (mm. entistä korkeammat voimalat) maakuntakaavaan laadittua kartoitusta voidaan nykyisin pitää vanhentuneena, minkä takia liitto on käynnistämässä maakuntakaavan päivitystä ja siihen liittyviä selvityksiä. Päivityksen yhtenä teemana on tuulivoima.

Saarijärven kaupungin lausunnossa (kaavoitus) todetaan, että hankkeen yleiskuvaukseen tulee lisätä hankealueen etäisyystieto Saarijärven kaupungin rajalle ja lähimpään asutukseen. Multian Nikaran tuulivoimayleiskaavan hankealue sijoittunee noin 3,2 km etäisyydelle Saarijärven kaupungin etelärajasta ja lähimmät suunnitellut voimalapaikat n. 3,6 km etäisyydelle Likoperän – Eteläperän - Konttiperän asutuksesta (etäisyydet arvioitu Louhi - aineistoista). Lisäksi Saarijärven kaupungin Pienvesistöjen rantaosayleiskaava tuli lainvoimaiseksi 20.1.2020 ja ko. kaavan tiedot on hyvä huomioida Nikaran tuulivoimahankkeen lähtötiedoissa. Edellä todetut asiat on syytä ottaa huomioon myös vaikutusten arvioinnissa ja täydentää sitä tältä osin.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Maiseman ja kulttuuriympäristöjen osalta Keski-Suomen ELY-keskuksen Luonnonvara -yksikkö on todennut, että maisemaselvitys ja -vaikutusten arviointi ovat keskeinen osa tuulivoimarakentamisen suunnittelua. Kokonaisvaltainen maiseman analysointi on tarpeen, jotta voidaan muodostaa käsitys maisemakokonaisuudesta ja tehdä johtopäätöksiä maiseman ja sen eri osa-alueiden herkkyydestä suhteessa tuulivoimarakentamiseen.

Hankkeen OAS- ja YVA-suunnitelmassa kuvattu maiseman arvoin ja ominaispiirteisiin liittyvien lähtötietojen kokoaminen ja hankkeessa laadittavan maisemaselvityksen sisältö vaikuttavat varsin kattavilta. Täydennyksenä hankkeen maisema- ja kulttuuriympäristölähtötietoihin ja mahdollisiin lisäselvitystarpeisiin tulisi lisätä hankealueelle sijoittuvat Multian vesistöjen rantayleiskaavassa osoitetut MY-alueet, joilla kaavamääräyksen mukaan on vesimaiseman, luonnonympäristön tai kulttuuriympäristön erityisiä arvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta

Muinaisjäänökset

Hankealueelle ei sijoitu yhtään tunnettua muinaisjäänöstä. Myöskään sähkönsiirron vaihtoehtojen VE A ja VE B uusien maastoreittien osuuksille ei sijoitu tunnettuja muinaisjäänöksiä. Sähkönsiirron vaihtoehtojen VE B nykyisen johtoalueen rinnalle sijoittuvan osuuden lähiympäristöstä tunnetaan muutamia muinaisjäänöskohteita.

Muinaisjäännösrekisteristä saatujen tietojen täydentämiseksi laaditaan kesällä 2020 arkeologisella inventointi tuulivoimahankealueella sekä tarkasteltavilla sähkönsiirtoreiteillä.

Luontoarvot

Kasvillisuus, eläimistö ja arvokkaat luontokohteet on kuvattu arviointisuunnitelmassa hyvin yleisellä tasolla. Lähtötietoihin olisi ollut mm. linnuston osalta käytettävissä myös tarkempia tietoja, jotka näin ollen on syytä ottaa huomioon arvioinnin tarkemmassa suunnittelussa. Suojelualueiden osalta tarkastelua tulee täydentää Lauttasuon osalta.

Riistakannan osalta on nykytilan kuvausta ei juurikaan ole. Luonnonvarakeskuksen lausunnossa tuodaan hyvin perusteellisesti esille tiedot alueen riistaeläimistä ja kannoista ja ne on syytä ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa, mukaan lukien sähkön siirtoon liittyvät linjaukset, ja hankkeen vaikutusarvioinneissa.

Maa- ja kallioperä sekä pinta- ja pohjavedet

Näiltä osin yhteysviranomaisen katsoo, että nykytilan kuvaukset ovat muilta osin riittäviä, mutta mahdolliset huomioitavat kohteet tulee tarkistaa nykytilan osalta myös sähkönsiirtoreittien vaikutusalueelta. Mikäli tehtävien maastoselvitysten tuloksena tulee esille uusia huomioon otettavia kohteita, tulee ne huomioida vaikutusten arvioinnissa.

Ilmasto ja tuulisuus

Näiltä osin yhteysviranomaisen katsoo, että nykytilan kuvaukset ovat riittäviä.

Liikenne

Väylävirasto on tarkentanut lausunnossaan tiealueille sijoitettavien kaapeleiden ja johtojen sijoittamista koskevaa ohjeistusta, joka tulee ottaa huomioon hankkeen toteuttamisessa. Lisäksi voimaloiden osien kuljetuksia suunniteltaessa tulee hyvissä ajoin varmistaa maanteiden, siltojen ja rumpujen kantokyky. Jos rakenteiden vahvistamiselle on tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Äänimaisema ja valo-olosuhteet

Nykytilan kuvauksessa on todettu, että hankealueen merkittävimpiä äänimaiseman muodostajia ovat luonnonäänet, ajoittaiset maa- ja metsätalouden äänet sekä satunnaiset liikenteen ja virkistyskäyttöön liittyvät äänet. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä olevan tieverkon liikennemäärät vaihtelevat Väyläviraston tierekisterin mukaan pääosin välillä noin 50-550 ajoneuvoa vuorokaudessa vilkkaimman tien (Uraistentie) liikennemäärän ollessa noin 550 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Arviointisuunnitelmassa todetaan, että nykytilanteessa hankealueella tai sen lähialueilla ei ole tuulivoimaloita, jotka aiheuttaisivat hankealueelle tai sen lähivaikutusalueelle varjon vilkkumista. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että useammassa mielipiteessä on tuotu esille Soidinmäen tuulivoimahankealueen sijainti noin 15 kilometrin etäisyydellä hankealueesta. Mahdollinen yhteisvaikutus on syytä ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa.

Ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista

YVA-asetuksen (277/2017) 3 §:n kohdan 5 mukaan arviointiohjelmassa (tässä arviointisuunnitelman nimellä) on esitettävä ehdotus tunnistetuista ja arvioitavista ympäristövaikutuksista, mukaan lukien valtioiden rajat ylittävät ympäristövaikutukset ja yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa, siinä laajuudessa kuin on tarpeen perustellun päätelmän tekemiselle, sekä perustelut arvioitavien ympäristövaikutusten rajaukselle. Mikäli tuulivoimaloiden sijoittelu muuttuu arvioinnin aikana, tulee se luonnollisesti ottaa huomioon

myös vaikutusten arvioinnissa ja tarkentaa vastaavalta osin tarvittavia tietoja, kuten myös vaikutusalueen rajausta. Arviointisuunnitelman mukaan ympäristövaikutusten arvioinnissa keskitytään lähinnä tuulivoimapuiston toiminnan aikaisiin vaikutuksiin, mutta myös rakentamisen aikaiset ja toiminnan jälkeiset vaikutukset tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa. Yhteysviranomaisen pitää hankkeen elinkaariajattelua hyvänä ja toteaa, että toiminnan lopettamisen ja alueen maisemoinnin aiheuttamat toimenpiteet ja vastuutahot tulee myös huomioida riittävällä tarkkuudella arviointiselostuksessa.

Vaikutuskohteet, vaikutusalueen rajaus ja merkittävyyden arviointi

Nikaran tuulivoimahankkeessa on tunnistettu todennäköisesti merkittävimmiksi ympäristövaikutuksiksi seuraavat vaikutuskohteet:

- Vaikutukset luontoon (erityisesti linnustoon)
- Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriympäristöön
- Vaikutukset ihmisiin ja ihmisten elinoloihin

Arviointisuunnitelmassa on esitetty tarkastelu- ja vaikutusalueen rajaukset sekä perustelut vaikutusalueiden rajauksille. Suunnitelmassa on esitetty vaikutuskohteen ominaisuuksien ja muiden vastaavien hankkeiden kokemusten pohjalta määritetyt alustavat tarkastelualueet vaikutustyypeittäin. Tarkastelualueen laajuus on määritetty alustavasti. Yhteysviranomaisen pitää hyvänä joustavuutta arviointityön aikana, jolloin vaikutusalueen laajuus voi muuttua arvioinnin etenemisen myötä. Alustavasti määritelty Nikaran tuulivoimahankkeen vaikutusalue ulottuu Multian, Petäjäveden ja Uuraisten kuntien sekä Saarijärven kaupungin alueille. Hankkeen vaikutusalue tarkentuu arviointityön tuloksena.

Vaikutusten merkittävyyden määrittelyssä käytetään soveltuvin osin EU:n Life+ IMPERIA -hankkeessa (<http://imperia.jyu.fi>) kehitettyjä menetelmiä. Menetelmän periaatteet on kuvattu arviointisuunnitelmassa sekä tekstinä että kaaviona. IMPERIA-hankkeen menetelmän käyttäminen yhteysviranomaisen pitää hyvänä. Yhteysviranomaisen tuo kuitenkin huomiona esille, että menetelmän tulokset tulee kirjoittaa yleistajuisesti arviointiselostukseen sekä kuvata selkeästi käytetyn aineiston lähtötiedot ja epävarmuudet.

Vaikutustarkastelut

Vaikutusten arvioinnin lähtökohtia yhteysviranomaisen pitää pääosin riittävinä, kun lisäksi otetaan huomioon seuraavissa kappaleissa esitetyt huomiot. Lisäksi melun ja välkkeen vaikutusarvioinneissa ja arvioinnin kattavuutta arvioitaessa, tulee ottaa huomioon mielipiteissä mahdollisesti esiin tuodut puutteet ja varmistaa, että arviointi tulee tehtyä riittävällä tarkkuudella, jotta vaikutukset voidaan luotettavalla tavalla ja epävarmuudet huomioiden arvioida.

Alueidenkäyttö ja kaavoitus

Maakuntakaavoituksen tehtävänä on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen, jolla edelleen voidaan vähentää tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutuksia ja helpottaa tuulivoimarakentamisen ja muun alueiden käytön yhteensovittamista (Ympäristöhallinnon ohjeita 5/2016). Hankealue sijoittuu biotalouteen tukeutuvalle alueelle, jonka suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa tulee varmistaa maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointisuunnitelmassa olevia lähtötietoja tulee täydentää arviointiselostukseen ja tarkastella hankkeen toteuttamiskelpoisuutta myös maakuntakaavan ja valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden näkökulmasta. Lisäksi tuulivoimarakentamisen suunnittelun kokonaisuuteen kuuluvat olennaisena osana sähkönsiirtoon tarvittavat voimajohdot sekä tuulivoimaloiden osien kuljettamiseen tarvittavat liikenneväylät kullekin sijoituspaikalle. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös muu hankealueella

tapahtuva toiminta (mm. turvetuotanto) sekä tiedossa olevat tulevat maankäyttöön liittyvät toiminnot.

Maisemavaikutukset ja kulttuuriympäristöt

Keski-Suomen ELY-keskuksen luonnonvara -yksikkö toteaa, että OAS-YVA-suunnitelman mukaan maisemavaikutusten arviointi keskittyy hankkeen maisemalliselle lähi- ja välialueelle 0–12 km etäisyydelle tuulivoimaloista. Yleispiirteisesti tarkastellaan vaikutukset noin 30 km etäisyydelle tuulivoimaloista, tarvittaessa jopa kauemmas. Sähkönsiirron osalta tarkastellaan vaikutuksia noin 200 – 1 000 m etäisyydellä johtoalueesta.

Esitettyjä hankevaihtoehtoja tarkastellen, VE 1 (enintään 29 tuulivoimalaa, kokonaisteho enintään 290 MW) tai VE 2 (enintään 20 tuulivoimalaa, kokonaisteho enintään 200 MW) Nikaran tuulivoimahanketta voi pitää kooltaan mittavana sisämaan tuulivoimahankkeena. Tuulivoimaloita on lukumääräisesti paljon ja voimalat ovat suurikokoisia (maksimikokonaiskorkeus 250 m), mistä, johtuen voimaloiden näkyvyys kasvaa ja hankkeen vaikutusalue laajenee. Maisemavaikutustenarvioinnissa käytettävää vyöhykkeisyyttä voidaan siis joutua määrittelemään uudelleen. Keskeistä on, että kattavat maisemaselvitykset tehdään riittävän laajalta vaikutusalueelta, jotta myös vaikutustenarviointia voidaan tehdä luotettavasti.

Maisemamuutoksen havainnollistamista on hankkeen OAS- ja YVA-suunnitelman mukaan tarkoitus tehdä näkemäalueanalyysin ja havainnekuvien avulla. Havainnekuvissa voimalat kuvataan tietystä katselusuunnasta staattisina. Todellisuudessa roottorien pyörivä liike tekee voimaloista visuaalisesti dynaamisia elementtejä. Maisemavaikutusten arvioimiseksi ja maisemamuutoksen havainnollistamiseksi havainnekuvien lisäksi tulisi tehdä myös muuta täydentävää visualisointimateriaalia, kuten esim. erilaisia videosovitteita, virtuaalimalleja tms. mallinnuksia, joissa voimalat kuvataan sellaisina, kuin ne ovat toiminnassa. Videosovite voi antaa valokuvasovitetta paremman käsityksen myös tuulivoimarakenteista osana maisemakokonaisuutta, koska liikkuvan kuvan kautta maiseman tilallinen luonne hahmottuu yhteen suuntaan otettua valokuvaa paremmin. Virtuaalimallit mahdollistavat myös erilaisten voimalalukumäärien, sijoittelun ja korkeuksien joustavan vertailun.

Selvitysten ja vaikutusten arvioinnin avulla ratkaistaan, ovatko suunnittelualue ja ympäröivä maisemakokonaisuus ominaisuuksiltaan sellaisia, että sinne voi / miten sinne voi sijoittua luonteeltaan teollisia, suurimittakaavaisia rakenteita. Samalla on pohdittava, miten maisemavaikutuksia voidaan lieventää. Tuulivoimahankkeissa maiseman kannalta vähiten haitallista ratkaisua voidaan hakea vaikuttamalla etenkin voimaloiden lukumäärään, sijoitteluun, korkeuteen sekä voimajohtoreittien linjauksiin. OAS-YVA-suunnitelmassa kuvataan vaikutusten luonnehinnan ja merkittävyyden määrittelyssä käytettävää metodologiaa (IMPERIA). Menetelmän kuvauksessa voisi avata tarkemmin myös sitä, miten tehtävät maisemaselvitykset ja -vaikutustenarvioinnit ohjaavat hankkeen etenemistä, miten hanketta voidaan tarvittaessa muuttaa ja miten selvitykset ja vaikutustenarviointi otetaan huomioon kaavoituksessa. Voimaloiden sijoituspaikat, enimmäiskorkeudet ja -määrä määritellään tarkemmin yleiskaavassa.

Saarijärven kaupungin alueelle sijoittuu Kulhanvuoren alueen Natura-alue, joka tulee huomioida Nikaran tuulivoimahankkeen vaikutusarvioinnissa erityisesti maisemavaikutusten osalta. Maisemavaikutuksia on tarpeen arvioida myös Saarijärven reitin valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman osalta. Mielenpitoissa on tuotu esille, että Kulhanlinnan alue, joka on maakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö, tulee ottaa huomioon hankkeen vaikutusten arvioinnissa.

Vaikutukset luontoarvoihin

Sähkönsiirtoreittien pesimälinnusto- ja liito-oravaselvitykset tehdään arviointisuunnitelman mukaan biotooppiarviointina luontotyyppiselvityksen perusteella. Tarvittaessa ne on tehtävä

oikeaan vuodenaikaan erillisselvityksiä. Esimerkiksi liito-oravan osalta selvitykset on tehtävä puustoltaan potentiaalisille kohteille. Laadittujen selvitysten ajankohdat tulee näkyä arviointiselostuksessa.

Pesimälinnustoselvityksiin liittyen (Kohta 11.2.1) selostuksessa on todettu, että selvityksessä huomioidaan sekä koko hankealueen linnustollisesti ennakkoon tunnistetut potentiaaliset arvoalueet (vanhat, luonnontilaiset metsät, luonnontilaiset suot) että hankkeen myötä ympäristöltään muuttuvat alueet. Ennakkoon tunnistettaviin potentiaalsiin arvoalueisiin tulee ottaa mukaan myös linnuston kannalta potentiaaliset vesistöt ja luonnontilaltaan muuttuneet suot ja kosteikot. Lisäksi tulee huomata, että selvityksiä on tarpeen tehdä joiltain osin varsinaisen hankealueen ulkopuolella, mikäli on arvioitavissa, että tuulivoimaloista on vaikutuksia hankealueen läheisyydessä esiintyvään linnustoon. Esimerkkinä tästä voidaan mainita Lampuodinsuon vieressä oleva juuri hankealueen ulkopuolella oleva Lauttajärvi, jossa esiintyy varsin monipuolinen vesi- ja rantalinnusto.

Tuulipuistoalueen ja sen lähiympäristön taustaselvityksiä laadittaessa tai muissa vastaavissa hankkeissa on usein ollut käytäntönä hyödyntää BirdLifen Tiira-järjestelmän havaintoaineistoa, jota on todennäköisesti kaava-alueelta kohtalaisen merkittävästi. Kyseinen aineisto helpottaa myös sellaisten lajien esiintymisen analysointia, joiden kannanvaihtelut vuosien välillä ovat huomattavat. Hankealueen ja sen lähiympäristön linnustodataa voi tiedustella Suomenselän lintutieteelliseltä yhdistykseltä.

Muutonaikaisen merkityksen osalta on erityisen tärkeää selvittää hankealueen rooli kurjen syysmuuton kanavoitumisessa. Tätä selvitettäessä on olennaista, että tarkkailua on järjestetty juuri niihin ajankohtiin, jolloin muutto on käynnissä. Esimerkiksi syksyllä 2019 kurjen massamuutto ajoittui 14.9., ja muina päivinä muutto oli vähäistä. Mikäli tarkkailu ajoittui syksyllä 2019 muihin päiviin kuin 14.9., hankealueen merkityksestä kurkimuutolle saa todennäköisesti harhaanjohtavan kuvan. Tämä asia tulee tarkastaa ja tarvittaessa täydentää havaintoaineistoa myöhempinä vuosina. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että hankealueen sijaitessa vedenjakaja-alueella kurkiparvien lentokorkeus voi olla keskimääräistä alempana. Tämä seikka tulee analysoida törmäysriskiä arvioitaessa.

Uhanalaisen päiväpetolinnun osalta satelliittiseurannan ohella on syytä tehdä mallinnukset lajin elinympäristön käytön ennustamiseksi (Tikkanen ym. 2018: Modelling golden eagle habitat selection and flight activity in their home ranges for safer wind farm planning - Environmental Impact Assessment Review 71 (2018) 120-131). Hankealueen vaikutuspiirissä olevan reviirin naaraasta on satelliittipaikannushavaintoja, niistä osa tietävästi hankealueelta, ja kehitetyllä mallinnuksella on saatavissa käsitys reviirin osien käytöstä laajemmin. Elinympäristörakenteeseen perustuvalla mallinnuksella on arvioitavissa myös saalistuksesta pesimäaikana pääasiallisesti vastaavan koiraan käyttäytymistä ja reviirin käyttöä suhteessa hankealueeseen. Maastotarkkailussa on kiinnitettävä huomiota myös muiden harvalukuisten ja osin uhanalaisten kohonneen törmäysriskin petolintulajien reviirien sijoittumiseen ja törmäysriskin arviointiin. Näistä lajeista mainittakoon sääksi ja mehiläishaukka.

Kanalintujen soidinpaikkaselvityksissä on hyvä käyttää apuna paikallisen riistanhoitoyhdistyksen ja/tai metsästysseuran tietopohjaa, joka on todennäköisesti soidinpaikkojen osalta varsin vankka.

Arviointisuunnitelmassa on todettu, että luontovaikutusten tarkastelussa keskitytään erityisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaisiin kohteisiin ja suojelullisesti arvokkaaseen lajistoon. Metsäkeskuksen erityisen tärkeistä elinympäristökuvioista on tiedossa hankealueelle sijoittuvat neljä kuviota, jotka kaikki sijoittuvat Pitkäjärven lähiympäristöön hankealueen keskiosissa. Pitkäjärven pohjois- ja eteläpuolella rajautuvat kuviot ovat suoelinympäristöjä, kaksi muuta pienviesien välittömiä lähiympäristöjä. Keski-Suomen pintavesien toimenpideohjelmassa vuosille 2016-2021 on esitetty Pengerjoen, Kotajoki-Hetonjoen sekä Konttijoki-Pirttipuron jokimuodostumille joen elinympäristökunnostuksen suunnittelua ja

toteutusta. Lisäksi Saarijärven kaupungin toimesta vuonna 2017 laaditussa elinympäristökunnostusten suunnitelmassa esitetään mahdollisia elinympäristön kunnostustoimenpiteitä Hetonjoelle ja pieneltä osin myös Mustinpurolle. Hankealueella liikutaan valuma-alueen latvavesillä, jolloin erityisesti rakentamisen aikaisiin mahdollisiin vaikutuksiin vesistöihin tulee kiinnittää huomiota. Mikäli edellä mainittujen jokikohteiden kunnostamistoimia on esitetty nimenomaan hankealueella, on sekin syytä ottaa huomioon hankkeen vaikutusten arvioinnissa sekä hankkeen jatkosuunnittelussa. Alueen pienvesien lähdevaikutteisuus on myös tuotu esille muutamissa mielipiteissä ja se on syytä ottaa huomioon kohteiden inventoinneissa. Kuulemisaikana on useassa mielipiteessä tuotu esille huoli siitä, miten hanke tulee vaikuttamaan alueen pohjavesiin ja lähdepitoisiin esiintymiin alueella ja siten myös mm. alueen talouksien vedenhankintaan sekä lähdepitoisten pienvesien säilymiseen.

Yhteysviranomaisen katsoo, että arvokkaiden luontokohteiden inventointi ja vaikutusten arviointi tulee tehdä sekä hankealueella että sähkölinjojen osalta. Inventoidut kohteet olisi hyvä esittää kartalla, jolloin kohteiden sijainti tulee helpommin ymmärrettäväksi. Arvioinnissa tulee huomioida myös alueen hydrologiset olosuhteet ja niiden säilyminen, sekä ekologiset kokonaisuudet siten, että mm. vesistä riippuvaisten luontokohteiden arvot säilyvät siltä osin, kuin ne on arvokkaiksi luontokohteiksi luokiteltu, tai että hankkeen myötä esimerkiksi alueen talouksien vedenhankinta ei hankaloidu. Metsäkeskuksen lausunnossa on tuotu esille myllyjen 18 ja 19 lähellä esiintyvät uhanalaiset kasvit, jolloin hankealueelle johtavien teiden rakentaminen tai parantaminen saattaa vaarantaa esiintymät. Asia on syytä ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa.

Natura 2000 -kohteet

Hankealueelta tai sen vaikutusalueelta on arviointisuunnitelmassa tunnistettu seuraavat Natura-kohteet:

Lampuodinsuo Natura 2000 -alue (FI0900146, SAC)
 Kulhanvuoren alue Natura 2000 -alue (FI0900112, SAC/SPA)
 Oksalan Isosuo – Miehinkäisensuo Natura -alue (FI090002, SAC/SPA)
 Joensuonkangas Natura -alue (FI0900110, SAC)

Arviointisuunnitelmassa on todettu, että vain Kulhanvuoren alueelle on tarpeen tehdä Natura-arviointi petolintuihin mahdollisesti kohdistuvien vaikutusten takia. Metsähallituksen lausunnossa on todettu, että myös Lampuodinsuolle on tarpeen tehdä Natura-arviointi, jonka erityisarvot perustuvat pitkälti monipuoliseen linnustoon. Yhteysviranomaisen katsoo, että Metsähallituksen lausunto tulee ottaa myös tältä osin huomioon. Lisäksi perustelut Natura-arvioinnille tai sen tarpeettomuudelle tulee kertoa myös arviointiselostuksessa ottaen huomioon sekä varsinainen hankealue, sähkölinjojen sijainti sekä hankkeen mahdolliset muutostarpeet selvitysten edetessä. Mahdollisuus tuulivoimarakentamiseen Natura-alueella tai sen läheisyydessä riippuu ennen kaikkea niistä luonnonarvoista, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon. Tuulivoimarakentamisessa tältä osin kriittisiä luontotyyppejä ovat erityisesti mm. lintujen elinympäristöt.

Vaikutukset liikenteeseen

Arviointisuunnitelman mukaan liikenteelliset vaikutukset tullaan arvioimaan asiantuntija-arvioina. Arvioinnissa tarkastellaan tuulivoimaloiden sekä niiden perustusten, asennuskentän ja tarvittavien yksityisteiden rakentamisen aiheuttamat kuljetusmäärät arvioidaan tuulivoimaloiden määrän, tyyppin ja sijoittamisen perusteella. Rakentamisen aikaisen liikenteen osalta tarkastellaan olemassa olevan yksityisen tiestön riittävyyttä. Muita tarkasteltavia asioita ovat rakentamisen aikainen liikennemäärien kasvu maanteillä, tieverkon ja siltojen kunnan riittävyys sekä liikenneturvallisuus. Kuljetusten määriä verrataan kuljetusreittien teiden nykyisiin liikennemääriin. Hankealueen tiestön suunnittelussa tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin

olemassa oleviin metsäautoteitä ja siten pyrkiä välttämään metsäalueiden pirstoutumista. Mikäli uusia tielinjauksia tarvitaan, tulee myös näiltä osin täydentää vaikutusten arviointia tarpeellisilta osin. Väyläviraston lausunnossa jo edellä mainitut ja esille tuodut seikat tulee ottaa huomioon hankkeen jatkotarkastelussa.

Vaikutukset viestintäyhteyksiin

Traficommin lausunnossa todetaan, että tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulee ottaa huomioon myös tuulivoimaloiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Tuulivoimaloilla on vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaaliin laatuun. Tutkajärjestelmä vaatii toimiakseen riittävää etäisyyttä tuulivoimaloihin. Sähköisen viestinnän palvelut ovat riippuvaisia radiojärjestelmistä ja edellyttävät riittävän häiriötöntä toimintaa. Eri osapuolten tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa ja pyrkiä valitsemaan tuulivoimaloiden sijainti niin, ettei häiriötä radiojärjestelmille aiheudu tai että ne ovat poistettavissa. On suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien omistajiin lähialueilla.

Ilmastovaikutukset

Arviointisuunnitelmassa on tuotu esille kansainväliset ja kansalliset ilmastostrategiat sekä Keski-Suomen ilmastostrategia 2020 ja ilmasto-ohjelma 2030 ja arvioitu hankkeen merkittävyys suhteessa niihin. Nikaran tuulivoimahankkeen toteuttamisen tavoitteena on lisätä Suomen tuulivoimakapasiteettia sekä lisätä tuulivoimalla tuotetun energian määrää ja vastata siten osaltaan ilmastopoliittisiin tavoitteisiin. Arviointisuunnitelmassa todetaan, että tuulivoimatuotannon avulla voidaan vähentää energiatuotannon kasvihuonekaasupäästöjä. Tuulivoima on polttoainevapaata energiaa, josta ei synny päästöjä ilmaan, veteen tai maahan. Päästöt syntyvät pääosin tuulivoiman rakentamisen, kokoamisen, kuljettamisen ja huollon aiheuttamista päästöistä. Tuulivoiman koko elinkaaren ajalle laskettu hiilidioksidiekvivalentti on noin 10 g/kWh (Yrjänäinen 2011). Päästöjen väheneminen riippuu siitä, mitä sähköntuotantomuotoa tuulivoimalla korvataan.

Arviointisuunnitelman mukaan Nikaran tuulivoimahankkeen ilmastovaikutus arvioidaan vertaamalla tuulivoimahankkeen päästöarvoja mm. hiililauhde- ja maakaasulauhde - energiantuotannon päästöarvoihin. Ilmastovaikutus määritetään rikkidioksidin, typen oksidin ja hiilidioksidin määrän sekä hiilidioksidiekvivalentin vähenemänä verrattuna vaihtoehtoihin sähköntuotantomuotoihin. Vaikutuksen merkittävyys arvioidaan vertaamalla päästövähennystä paikallisiin, maakunnallisiin ja valtakunnallisiin tavoitteisiin IMPERIA-ohjeistusta soveltaen.

Hankkeen ilmastovaikutukset tullaan arvioimaan hankkeen koko elinkaaren osalle. Yhteysviranomaisen toteaa, että puuston poistaminen ja alueiden raivaaminen vähentää vastaavasti alueen hiilinieluja. Lisäksi hanke myös lisää päästöjä edellä todetun mukaisesti. Arviointisuunnitelmassa ei kuitenkaan käy suoraan ilmi, miten myös tuulivoiman rakentamisen, kokoamisen, kuljettamisen ja huollon aiheuttamat päästöt tullaan huomioimaan ilmastovaikutusten arvioinnin osalta. Arviointiselostuksessa tulee esittää selkeät laskentaperusteet.

Vaikutukset ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin

Hankkeen yhteydessä on tarkoitus laatia asukaskysely ja toteuttaa se noin 5 kilometrin etäisyydelle hankealueesta. Koska hankkeesta on saatu palautetta myös erityisesti mm. Kotajärven ja Sahrajärven alueen vakituksilta asukkailta ja loma-asukkailta, tulee palautekyselyn laajuus harkita riittäväksi, jotta hankkeen vaikutusten arviointi ihmisiin tulee arvioiduksi riittävältä tavalla. Esille on noussut mm. maiseman muuttumiseen, meluun ja välkkeeseen liittyvät seikat ja siten viihtyvyyteen vaikuttavat tekijät. Näin ollen myös eri vaikutustyyppien vaikutus- ja tarkastelualueen laajuus tulee siten myös asukaskyselyn yhteydessä mietittäväksi. Vaikutusalueen kylien ja/tai asutuskeskittymien sijoittaminen kartoille

myös vaikutusarvioinnin yhteydessä helpottaisi asian ymmärrettävyyttä ja havainnollistaisi hankkeen vaikuttavuutta.

Useissa mielipiteissä on tuotu esille myös huoli hankkeen vaikutuksista alueen pohjavesiin ja siten mm. juoma- ja talousveden laatuun ja riittävyyteen. Asia on syytä ottaa huomioon vaikutusten arvioinnin yhteydessä.

Arvioinnin epävarmuustekijät

Arviointisuunnitelmassa on todettu, että hankkeen arviointivaiheessa tuulivoimahankkeen tekniset suunnitelmat ovat alustavia ja ne saattavat muuttua, johtuen osin laadittavista selvityksistä ja niiden tuloksista. Näin ollen hankkeen vaikutusarviointiin liittyy tiettyjä epävarmuustekijöitä. Lisäksi käytössä olevien lähtötietojen tarkkuus voi vaihdella, vaikka selvityksiä varten pyritään hankkimaan viimeisin ja ajankohtaisin tieto. YVA-selostuksessa tullaan esittämään vaikutustyypeittäin epävarmuustekijät, jotka voivat vaikuttaa lopulliseen vaikutusten arviointiin. Lisäksi YVA-selostuksessa tullaan kuvaamaan miten epävarmuustekijät on huomioitu vaikutustenarviointia laadittaessa.

Haitallisten vaikutusten ehkäisy ja niiden lieventämiskeinot

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioidaan hankkeen vaikutuksia monelta näkökulmalta ja sen on myös tarkoituksena toimia hankkeen suunnittelua ohjaavana keinona. Yhtenä keskeisenä tavoitteena on myös selvittää mahdollisuuksia ehkäistä ja lieventää hankkeesta syntyviä haittoja. YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti arviointiselostuksessa on oltava ehdotus toimiksi, joilla vältetään, ehkäistään, rajoitetaan tai poistetaan tunnistettuja merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Näin ollen hankkeen vaikutusten ehkäisemiseen tai lieventämiseen esitetyt keinot tulee olla myös toteuttamiskelpoisia. YVA-selostuksessa tullaan esittämään yleisesti tuulivoimahankkeissa käytettyjä ja mahdollisia vaikutusten ehkäisy- ja lieventämiskeinoja ja niiden soveltamista Nikaran tuulivoimahankkeen jatkosuunnittelussa. Hankekohtaiset ehkäisy- ja lieventämiskeinot kirjataan Nikaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (YVA-selostus).

Vaikutusten seuranta

Arviointiselostukseen laaditaan yleispiirteinen suunnitelma hankkeen vaikutusten seuraamiseksi. Laadittava seurantaohjelma tehdään arvioitujen vaikutusten ja niiden merkittävyyden perusteella. Yhteysviranomaisen katsoo, että arviointiselostuksessa tulee esittää riittävän yksityiskohtainen esitys seurannan kohteista ja menetelmistä. Seurantaohjelman tulee kohdentua erityisesti hankkeen mahdollisiin ja merkittäviin ympäristövaikutuksiin, jotka on todettu ympäristövaikutusten arvioinnin yhteydessä.

Vaikutusarvioinnin raportointi

Arviointiselostuksessa tulee olla myös yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto valtioneuvoston asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti arvioinnin tuloksista ja selkeä vertailu eri vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuudesta ympäristövaikutusten arvioinnin tulosten pohjalta. Arviointiselostuksessa tulee myös kiinnittää huomiota karttojen selkeyteen ja havainnollisuuteen. Arviointiselostuksen raportoinnissa kannattaa hyödyntää myös taulukkomuotoisia yhteenvetoja esimerkiksi eri vaihtoehtojen tarkastelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Lisäksi vaikutusarvioinnin luettavuuden selkeyttä lisäisi jokaisen arvioidun teeman kohdalla tiivistetysti kerrotut vaikutukset ja kuinka mahdollisia haittoja voidaan lieventää.

Yhteysviranomaisen lausunnon huomioon ottaminen

Arviointiselostuksessa on esitettävä YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaan selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta (tässä arviointisuunnitelma) on otettu huomioon.

Yhteysviranomaisen yhteenveto ja johtopäätökset

Arviointisuunnitelma on rakenteeltaan luettava ja otsikkotasolla jäsentely on selkeää. Arviointisuunnitelma sisältää pääpiirteissään ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen (277/2017) 3 §:n mukaiset asiat. Hankkeen vaikutusten arviointi voidaan toteuttaa arviointisuunnitelmassa esitetyllä tavalla, kun otetaan huomioon myös tässä lausunnossa esitetyt tarkennukset ja huomiot sekä yhteysviranomaiselle saapuneissa lausunnoissa ja mielipiteissä esille tuodut asiat ja kysymykset huomionarvoisilta osin.

Ympäristövaikutukset tulee arvioida kattavasti YVA-menettelyn aikana ja tulokset tulee esittää yleistajuisesti ja riittävällä tarkkuudella, jotta tulosten oikeellisuutta ja luotettavuutta voidaan arvioida. Tehdyt oletukset ja yleistykset sekä selvityksiin liittyvät epävarmuudet on tuotava esille ja vaikutusten merkittävyyttä tulee pystyä arvioimaan myös eri vaihtoehtojen välillä. Arviointisuunnitelmassa on esitelty arvioinnin osa-alueet sekä pääosin kerrottu menetelmistä, joilla arviointi tullaan toteuttamaan. Vaikutusarvioinnin lähtökohtana olevat tiedot tulee esittää selkeästi ja tuoda esille niihin liittyvät epävarmuudet ja olettamukset. Vaikutusalueiden laajuudet tulee esittää vaikutustyypeittäin havainnollisesti, myös kartalla, jotta niistä voidaan muodostaa riittävän hyvä kokonaiskuva vaikutusalueiden laajuudesta, jakautumisesta vaikutustyypeittäin ja arvio vaikutuksen merkittävyydestä. Vaikutuksen merkittävyyttä, missä otetaan huomioon mm. vaikutuskohteen herkkyyks ja muutoksen suuruus, tullaan arvioimaan IMPERIA-hankkeessa kehitettyä menetelmään hyödyntäen, mitä yhteysviranomainen pitää hyvänä.

Vaihtoehtojen muodostamisen perusteet ja arvioinnissa käytettävät voimalamallit tulee tuoda esille arviointiselostuksessa. Arviointiin tulee valita voimalamalli, joka on vaikutuksiltaan merkittävin, etenkin jos valittava voimalamalli on vielä avoin. Vaihtoehtojen vertailu teemoittain taulukkomuodossa havainnollistaisi tulosten tulkintaa. Hankkeen toteuttamiseen mahdollisesti vaikuttavien muiden hankkeiden ajantasainen tilanne on syytä tarkistaa ympäristövaikutusten arvioinnin aikana ja huomioida vaikutusarvioinnin laadinnassa.

Arviointiselostuksessa tulee arvioida miten hanke vaikuttaa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumiseen ja miten tavoitteiden toteutuminen on varmistettavissa tuulivoimayleiskaavoituksessa. Maakuntakaavan tuulivoimaa ohjaavan vaikutus on syytä tarkentaa arviointiselostuksessa. Voimassa olevassa Keski-Suomen maakuntakaavassa hankealue sijoittuu biotalouteen tukeutuvalla alueella. Biotalousalueen tukeutuvan alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä. Ympäristöhallinnon ohjeistuksessa (5/2016) todetaan, että alueiden käytön suunnittelujärjestelmä on kokonaisuus, jossa jokaisella kaavatasolla on oma tehtävänsä. Toimivan suunnittelujärjestelmän keskeisenä periaatteena on se, että yleispiirteisempi kaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yksityiskohtaisempaa kaavaa. Kaavan laadinta on monivaiheinen suunnittelu-, vuorovaikutus- ja päätöksentekoprosessi, jolle maankäyttö- ja rakennuslaki antaa puitteet. Täydennyksenä hankkeen maisema- ja kulttuuriympäristön lähtötietoihin ja mahdollisiin lisäselvitystarpeisiin tulee lisätä hankealueelle sijoittuvat Multian vesistöjen rantayleiskaavassa osoitetut MY-alueet, joilla kaavamääräyksen mukaan on vesimaiseman, luonnonympäristön tai kulttuuriympäristön erityisiä arvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta. Lisäksi tulee huomioida hankkeen sijainti lähellä Saarijärven kaupungin rajaa ja sen lähimpänä olevaan asutukseen myös Saarijärven puolella.

Kun arvioidaan maisemallisia yhteisvaikutuksia muiden tuulivoimahankkeiden kanssa, tulee erityistä huomiota kiinnittää suuntiin, joihin vaikutuksia kohdistuu laajalta alueelta tai useasta suunnasta. Myös karttojen selkeyteen ja esitystapaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Havainnekuvat tulee laatia siten, että hankkeen maisemalliset vaikutukset sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa on havaittavissa.

Muutamissa mielipiteissä on nostettu esille hankkeen mahdollinen ympäristöluvan tarve ja vaatimus siitä erityisesti tuulivoimapuiston aiheuttaman melun osalta. Ympäristöhallinnon ohjeistuksen mukaan (5/2016) tuulivoimalat tulisi lähtökohtaisesti sijoittaa niin kauas asutuksesta tai muusta häiriintyvistä kohteesta, ettei ympäristölupa ole tarpeen. Arviointiselostuksessa tuleekin tarkastella ympäristöluvan tarvetta tehdyn vaikutusarvion perusteella huomioiden myös muut mahdolliset lupatarpeet. Erityisesti esimerkiksi naapurussuhdelain mukaista ympäristölupaa harkittaessa, asutuksen sijoittaminen kartalle helpottaisi asian ymmärtämistä tältä osin.

Mikäli teiden rakenteita joudutaan vahvistamaan, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Lisäksi yhteysviranomaisen muistuttaa, että tiettyihin tiealueella tehtäviin toimenpiteisiin vaaditaan lupa. Samoin uusien yksityistieliittymien rakentaminen tai olemassa olevien liittymien parantaminen edellyttävät ELY-keskuksen myöntämää liittymälupaa. Pelastus- ja turvallisuustoimien osalta on syytä noudattaa pelastuslaitoksen ohjeistusta ja liikenneturvallisuuden osalta Traficomin ohjeistusta. Puolustusvoimia tulee kuulla, mikäli hankkeen suunnitelmat muuttuvat nyt esitetyistä.

Meluvaikutukset tulee arvioida riittävän laajalti ja eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen. Arviointiselostuksessa tulee ottaa tarpeellisilta osin huomioon myös mahdolliset maansiirtotyöt ja maa-ainesten läjitys- ja ottoalueet sekä mahdolliset muutokset alueen hydrologiassa esimerkiksi uusien ojitusjärjestelmien vuoksi. Myös liikenteelliset yhteisvaikutukset tulee arvioida selostuksessa.

Muuttolinnuston lisäksi vaikutusten arviointi myös pesimälinnustolle on keskeisessä asemassa. Vaikutusten arviointi lähialueilla pesiville uhanalaisille ja suojelunarvoisille petolintulajeille on erityisesti tarpeen. Suuria petolintuja koskeville selvityksille muodostuu herkästi erityisvaatimuksia erityisesti silloin, kun tuulivoimarakentamisen suunnittelualue sijaitsee noin kahden kilometrin säteellä suurten petolintujen pesäpaikoista ja vakiintuneista talviaikaisista ruokailualueista. Luonto- ja Natura -kohteiden arviointia tulee täydentää aiemmin esitetyllä tavalla.

Hankkeen vaikutukset alueen pinta- ja pohjavesiin tullaan arvioimaan hankkeen yhteydessä. Huomioita tulee kiinnittää myös alueen mahdollisiin lähdevaikutteisiin pienvesiin ja hankkeen mahdollisiin vaikutuksiin alueen talouksien vedenhankintaan.

Tuulivoimaloilla voi olla vaikutusta radioviestintään perustuviin viestintäverkkoihin, kuten antennitelevisiojärjestelmiin, matkaviestinverkkoihin ja näiden verkkojen käyttämiin radiolinkkeihin. Selostuksessa tulee selvittää antenni-tv:n näkyvyyskatvealueet ja tiedonsiirron linkkijänteiden sijainti ja arvioida hankkeen vaikutukset. Selvitykseen tulee liittää suunnitelma kuinka mahdolliset häiriöt tullaan poistamaan.

Arkeologinen inventointi tullaan tekemään kattavasti kokonaisuudessaan sekä tuulivoimala-alueelta että voimalinjojen alueelta. Inventoinnin tekemän konsultin tulee olla yhteydessä Keski-Suomen museoon ennen inventoinnin aloittamista. Muinaisjäännösten osalta arvioidaan hankkeen vaikutukset.

Arviointisuunnitelmassa on tunnistettu tuulivoimaloiden käyttöikä ja kuinka koneistoja uusimalla voimaloiden käyttöikää voidaan nostaa. Elinkaariajattelun pohjalta tulisi arviointiselostuksessa olla myös suunnitelma siitä, mikä taho vastaa ja miten tullaan toteuttamaan käyttöikänsä päässä olevien voimaloiden poisto ja alueen maisemointi. Yhteysviranomaisen muistuttaa, että mm. betoniperustukset ja maakaapelit ovat jätelaissa tarkoitettua jätettä, jotka pääsääntöisesti

tulee käytön päätyttyä poistaa maasta. Mikäli rakenteet on tarkoituksena jättää paikalleen, ei siitäkään saa aiheutua ympäristön pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle.

Arviointiselostuksessa tullaan esittämään menetelmiä haitallisten vaikutusten lieventämiseen ja kuinka niitä voidaan soveltaa Nikaran tuulivoimahankkeessa. YVA-yhteysviranomaisen pitää tätä hyvänä ja toteaa, että toimenpiteiden tulee olla myös toteutettavissa, jotta niistä on hyötyä haitallisten ympäristövaikutusten lieventämisessä tai ehkäisemisessä ja että ne voidaan ottaa huomioon arvioitaessa hankkeen toteuttamiskelpoisuutta. Yhteysviranomaisen pitää hankkeelle laadittavaa seurantaohjelmaa tärkeänä myös mahdollisten lieventävien toimenpiteiden vaikuttavuuden seurannan osalta. Seurantaohjelman tulee olla mahdollisimman yksityiskohtainen ja siinä tulee ottaa huomioon vaikutusten arvioinnissa todetut tarpeet.

Muutamissa mielipiteissä on tuotu esille omaisuuden arvon laskeminen hankkeen vuoksi. Yhteysviranomaisen tuo huomiona esille, että ympäristövaikutusten arviointiin ei kuulu niiden vaikutusten arviointi, jotka puheena olevalla hankkeella on kiinteän ja irtaimen omaisuuden arvoon.

Arviointiselostuksessa on esitettävä YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaan selvitys siitä, miten yhteysviranomaisen lausunto arviointisuunnitelmasta on otettu huomioon. Lisäksi arviointiselostuksessa on oltava hankkeesta yleistajuinen ja havainnollinen yhteenveto asetuksen (277/2017) 4 §:n mukaisesti. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksen raportoinnissa kannattaa hyödyntää taulukkomuotoista esitystapaa esimerkiksi eri vaihtoehtojen tarkastelussa ja vaikutusten arvioinnissa.

Arviointisuunnitelmassa on todettu arviointisuunnitelman laatijat ja vaikutusarvioinnin tekijät eikä yhteysviranomaisella ole niihin huomautettavaa. Ympäristövaikutusten arviointisuunnitelma kattaa YVA-asetuksen 3 §:ssä mainitut arviointisuunnitelman sisältövaatimukset ja arviointisuunnitelma on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Arviointiselostusta laadittaessa tulee huomioida yhteysviranomaisen lausunnossa esitetyt huomiot ja vaatimukset OAS- ja YVA-suunnitelmasta sekä annetuissa lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt näkökohdat huomionarvoisilta osin.

Yhteysviranomaisen lausunnosta tiedottaminen

Keski-Suomen ELY-keskus lähettää laatimansa lausunnon hankkeesta vastaavalle. Lisäksi yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi Multian kunnalle ja tahoille, joilta lausuntoa on pyydetty. Lausunto on nähtävillä Multian kunnan ilmoitustaululla www.multia.fi sekä Keski-Suomen ELY-keskuksen internet-sivulla osoitteessa www.ymparisto.fi/nikarantuulivoimahankeYVA. Lisäksi lausunto lähetetään tiedoksiantoa varten myös Uuraisten ja Petäjäveden kunnille.

Johtajan sijainen,
yksikön päällikkö

Risto Kujala

Limnologi

Arja Koistinen

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti ja merkintä siitä on viimeisellä sivulla.

Suoritemaksu

8 000 euroa

Maksun peruste

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (897/2009) 25 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuosina 2019 ja 2020 (1372/2018)

Laskun lähettäminen

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta

Oikaisun hakeminen maksuun

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua ELY-keskukselta. Lausunnon liitteenä ovat ohjeet maksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiseen.

Tiedoksi Multian kunta
 Lausunnon antajat

Liite Suoritemaksun määräämistä koskeva oikaisuvaatimusohje

SUORITEMAKSUN MÄÄRÄÄMISTÄ KOSKEVA OIKAISUVAATIMUSOHJE

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että suoritemaksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden (6) kuukauden kuluessa maksun määräämisestä. Maksu on määrätty kirjeen etusivulle merkittynä päivänä. Kuuden kuukauden määräaika päättyy sinä määräkuukauden päivänä, joka järjestysnumeroltaan vastaa päätöksen antopäivää. Jos vastaavaa päivää ei ole siinä kuussa, jona määräaika päättyisi, on sen kuukauden viimeinen päivä määrääjän loppupäivä. Jos määrääjän viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, saa oikaisuvaatimuksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sen voi toimittaa henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, sähköpostilla taikka asiamiestä tai lähettiä käyttäen.

Oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava

- maksu, johon oikaisua haetaan
- miltä kohdin maksuun haetaan oikaisua ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan, sekä
- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Oikaisuvaatimuskirjelmään on liitettävä

- maksun määräämisen perusteena oleva asiakirja alkuperäisenä tai jäljennöksenä, sekä
- asiakirjat, joihin oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja. Asianajajan ja julkisen oikeusavustajan on esitettävä valtakirja ainoastaan, jos viranomainen niin määrää. Jos sähköisessä oikaisuvaatimuskirjelmässä on selvitys asiamiehen toimivallasta, asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa.

Oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen viimeistään oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä klo 16.15 mennessä.

Käyntiosoite	Cygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
Postiosoite	PL 250, 40101 Jyväskylä
Vaihde	0295 024 500
Sähköposti	kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Oikaisuvaatimuksen käsittelystä ei peritä maksua.

Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen voi hakea valittamalla muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Tämä asiakirja KESELY/449/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KESELY/449/2020 har godkänts elektroniskt

Koistinen Arja 01.07.2020 10:23

Kujala Risto 01.07.2020 11:06